

För ett rikare Finland eller för att hämnas -

En diskursanalys av svenska språkets ställning som en del av
samhällsdebatt under riksdagsvalet 2011

Jenny Thuneberg
Tammerfors universitet
Enheten för språk, översättning och litteratur
Nordiska språk
Avhandling Pro gradu
Maj 2014

Tampereen yliopisto
Pohjoismaiset kielet
Kieli-, käänös- ja kirjallisuustieteiden yksikkö

THUNEBERG, JENNY: För ett rikare Finland eller för att hämnas – En diskurranalys av svenska språkets ställning som en del av samhällsdebatt under riksdagsvalet 2011.

Pro gradu -tutkielma, 74 sivua + liitteet (1 kpl)
Toukokuu 2014

Ruotsin kielen asema suomalaisessa yhteiskunnassa herättää säännöllisesti vilkasta keskustelua. Debattia leimaa paikallaan pysyminen ja argumenttien muuttumattomuus sekä se, etteivät eri näkökulmat kohtaa toisiaan. Tässä tutkimuksessa perehdyn siihen, millaista Suomen toisen kansalliskielen ympärillä käyty keskustelu oli ennen eduskuntavaaleja vuonna 2011.

Tutkimuksessa käytän Laclau & Mouffin diskurssiteoreettista analyysiä. Sen mukaan lähdemateriaalista etsitään merkitsijöitä, jotka ovat sidottuja toisiinsa erilaisten merkitysten ja verkostojen kautta. Merkitykset saadaan suhteessa muihin merkitsijöihin, ja yhdessä ne muodostavat diskursiivisen kokonaisuuden. Merkitysten välillä käydään jatkuvaa kamppailua. Lisänä tähän teoriapohjaan käytän analyysiosiossa Pekka Ruissalon soveltamaa mallia, jonka alkuperä on Norman Fairclough'n kriittisessä diskurssianalyysiteoriassa. Mallissa diskursseja lähestytään niiden aktiviteettityyppien, tyylien, muodon ja kertojajäänen perusteella.

Materiaalinani käytän kahden suomalaisen puolueen puoluelehtiä. Mukana ovat Ruotsalaisen kansanpuolueen Medborgarbladet-lehti sekä Perussuomalaisten Perussuomalainen. Kyseiset puolueet ovat voimakkaasti olleet mukana julkisessa keskustelussa ruotsin kielen asemasta keskusteltaessa. Toisen kotimaisen kielen aseman noustessa erääksi vuoden 2011 vaaliteemoista näyttäytyi aihe molempien puolueiden vaaliohjelmassa ja tätä kautta myös voimakkaasti niiden lehdissä.

Diskursseja muodostui kuusi: pohjoismainen yhteistyö, yleissivistävä koulu, tulevaisuuden strategia, vaalikamppailu, maahanmuutto ja väheksyvä diskurssi ilman perusteluja. Lisäksi tutkimuksessa ilmeni mielenkiintoisesti tapa, jolla keskustelua Suomessa käydään: Laclau & Mouffin teorian mukaiset merkitysketjut jäivät syntyneitä, mutta niiden sijaan materiaali muodosti merkitysverkostoja, jotka pyörivät samojen aihealueiden ympärillä ja osittain päällekkäin ilman, että mitään ratkaisuja syntyy.

Avainsanat: diskurssianalyysi, puolueet, ruotsin kieli, puoluelehdet

INNEHÅLL

1 INLEDNING.....	1
1.1 FORSKNINGSSYFTE OCH –FRÅGOR.....	3
1.2 TIDIGARE FORSKNING.....	4
2 MATERIAL.....	7
2.1 PERUSSUOMALAINEN.....	10
2.2 MEDBORGARBLADET.....	11
3 BAKGRUNDSBESKRIVNING.....	12
3.1 SANNFINLÄNDARNA.....	12
3.2 SVENSKA FOLKPARTIET.....	13
3.3 DEBATTEN I FINLAND.....	14
4 TEORI.....	18
4.1 DISKURS.....	18
4.2 DISKURSANALYS.....	20
4.3 METODOLOGISKA ÖVERVÄGANDEN.....	23
4.3.1 Metoder i praktiken.....	25
4.4 DISKURSIVA DRAG ENLIGT RUISSALO.....	27
5 ANALYS.....	30
5.1 DISKURSER.....	33
5.1.1 Nordiskt samarbete.....	34
5.1.2 Allmänbildande skola.....	38
5.1.3 Framtidsstrategiska diskurs.....	43
5.1.4 Valtävling.....	48
5.1.5 Invandring.....	52
5.1.6 Nedsättande utan motivering.....	55
5.1.7 Övriga fall.....	58

6 RESULTAT.....	60
6.1 EKVIVALENSNÄTVERK OCH DE CENTRALA TECKNEN.....	61
6.2 DISKURSIVA DRAG I TIDNINGARNA.....	63
7 DISKUSSION.....	66
7.1 NYHETS- ELLER ÅSIKTORIENTERADE TIDNINGARNA.....	67
REFERENSER.....	72
FORSKNINGSMATERIAL.....	72
KÄLLOR.....	72
BILAGA: Sammanställning av tidningstexter och diskurser i materialet.....	75

1 INLEDNING

Svenska språket och dess ställning i Finland väcker debatt. Ofta diskuterar man dem – till exempel före kommande val, vare sig det är fråga om presidentval, riksdagsval eller kommunalval. En radikal förändring uppstod 2003 då svenska som det andra inhemska språket inte längre var obligatoriskt i studentskrivningarna. Vad som är märkbart är debatten som rör svenskan: många argument som uppstår till exempel i media verkar vara återkommande. Det som till exempel ofta diskuteras är den obligatoriska svenskundervisningen i Finland, men också hela det tvåspråkiga systemet, positiv diskriminering och språkminoriteternas rättigheter hamnar alltid i argumentens gap.

Med den här uppsatsen ska jag undersöka hurdana speciella särdrag som dyker upp i debatten om svenska i Finland beroende på vilket finskt parti som argumenterar. Jag har valt två partier som jag koncentrerar mig på: Svenska Folkpartiet och Sannfinländarna. Som undersökningsmaterial använder jag partiernas tidningar som publicerades inför riksdagsvalet 2011. Jag anser att tidpunkten var signifikant eftersom debatten var livlig just då: olika partier marknadsförde sina synsätt aktivt. Som metod använder jag diskursanalys av Chantal Mouffe & Ernesto Laclau och också Pekka Ruissalos modell om tidningstexter. Diskursanalys är ett sätt att forska hur språket används och hur olika företeelser i samhället konstrueras samt representeras i detta fall i tidningstexter. Laclau & Mouffes diskursteori utgår från tanken att forskaren söker efter olika *tecken*. Tecken är diskursanalysens term för sådana element eller teman som ingår i en diskurs eller en del av en diskurs. De representerar till exempel de centrala synpunkterna och ibland samtals teman inom en diskurs. Jag presenterar diskursanalysen och mina metoder i kapitel fyra, och termerna i kapitel 4.3.1.

Svenskans ställning är en viktig fråga därför att omständigheterna påverkar alla finländare – inte bara de tvåspråkiga. Problemen med språket dyker ofta upp i de mest överraskande sammanhangen. Sådana är till exempel polisreformen eller Mellersta Österbottens roll i förvaltningsreformen. De här riktiga exemplen visar oss att man inte kan lätt ignorera faktumet att Finland är ett land med två nationella språk.

Jag anser att svenska språket och dess synliga ställning i vårt samhälle hänger ihop med det sätt som svenska språket behandlas i offentligheten, alltså i finska medier. Media i sin tur ramar in de politiska besluten och annan verksamhet. Dessa ramar påverkar våra

uppfattningar om politiker och det som händer omkring oss i samhället, därför är det inte likgiltigt hur och med vems röst media pratar.

Samtalstemat svenskan i Finland har synbarligen stannat kvar över åren. Det vill säga att man oftast använder samma argument som man har använt också tidigare, till exempel att undervisningen blir dyr men att det också är viktigt för det nordiska samarbetet att finländarna även kan något nordiskt språk. I programmet Pakkoruotsi-ilta av YLE Ajankohtainen kakkonen (17.11.2010) pratade man också om problemet med de olika argumenten: de möter inte varandra. Det här betyder till exempel att man baserar sina argument på enskilda, till och med mycket privata synpunkter och erfarenheter som rör till exempel service som man har eller inte har fått på sitt modersmål. Det här är problematiskt och visar sig också på många andra ställen i medierna: man baserar sina synpunkter på enstaka argument på olika livserfarenheter som inte kan förnekas av någon utomstående, men någon annan kan argumentera helt motsatt och ändå ha rätt. Sampo Terho, ordförande för Suomalaisuuden liitto som deltog i Pakkoruotsi-ilta, ger ett bra exempel på det här problemet: *”Te vetoatte aina siihen että olette tarvinneet ruotsia elämässä, enkä missään nimessä voi kiistää että te ootte omassa elämässä tarvinnut sitä, mut voitteko kiistää että minä olisin tarvinnut sitä teidän elämänne perusteella.”* Detta exempel visar problematiken kring olika argumentationssätt som baserar sig på individuella livserfarenheter.

Magma-studie nummer 1/2010 visar hur tukluven situationen är. I studien visar Magma till exempel att svenskan i Finland riskerar att bli speciellt hårt drabbad i dessa förändringens tider, när den ekonomiska krisen har radikalt förändrat förutsättningarna på många samhällsliga områden. (2010:6) I studien skrivs också att någon har antytt några gånger i offentligheten att det finns en dold politisk agenda som går ut på att försämra det svenska språkets ställning i Finland, medan motståndarna antyder att fallet inte är så. Det som dock alla tycks vara överens om är att det kan skönjas en okunnighet inom statsförvaltningen i dessa frågor. (ibid.) Jag anser att den här undersökningen är viktig därför att den visar hurdan debatten kring problemet är: stampar den på stället eller är den till exempel dynamiskt som syftar till någon förändring?

Kommunalvalet 2007 och det senaste riksdagsvalet 2011 visade några förändringar när man tittar på till exempel röstaktiviteten: den ökades för första gången på många år. Juha Herkman (2011) anser dock att det inte berättade om någon plötslig, ökad

populäritet inom den traditionella partipolitiken eller partier utan tvärtom: man ville troligen protestera mot de så kallade gamla partierna. Faktumet är att röstaktiviteten är störst när människor upplever någon stor orättvisa eller något de vill bättra på, och detta var troligen fallet i riksdagsvalet 2011 när publiken hade blivit trött på de traditionella partierna. Då gick den ökade röstaktiviteten nämligen hand i hand med Sannfinländarnas enorma framgång: Sannfinländarna var det enda partiet som ökade sitt antal riksdagsledamöter. (Herkman 2011:52). Tidigare hade partiet haft fem ledamöter, men 2011 medförde röster 34 tilläggsmandat i riksdagen. Totalt fick partiet då 39 ledamöter (Statistikcentralen 2011). Bortsett från Svenska Folkpartiet förlorade alla andra partier mandat (Herkman 2011:52).

Man förutsåg att den obligatoriska svenskundervisningen skulle bli ett av de hetaste temana i riksdagsvalet. Det här spåddes av olika kandidater från olika partier i sina bloggar men också till exempel rundradion Yle grep på temat ständigt (se t.ex. *Ehdokkaiden enemmistö poistaisi pakkoruotsin* 24.3.2011). Yle Ajankohtainen Kakkonen producerade också ett samtalsprogram, Pakkoruotsi-ilta, som väckte mycket debatt.

Jag ville undersöka sådana medier som visar också till och med radikala eller mycket ideologiska kommentarer. Jag anser att på så vis ska jag hitta intressanta kontraster kring det här samtalstemat, alltså sådana, som kanske inte framkommer när man undersöker massmedier, som generellt är neutrala och objektiva. Jag har valt att undersöka svenska språkets ställning genom att analysera två partitidningar inför riksdagsvalet, eftersom de är naturliga kommunikationsmedel för att lyfta fram partiernas valteman och deras retorik.

1.1 FORSKNINGSSYFTE & -FRÅGOR

Jag undersöker två politiska partier, Sannfinländarna och Svenska Folkpartiet, och hur de talar om det andra inhemska språket i sina partitidningar. I den här uppsatsen betraktas alltså svenska språkets ställning som en del av samhällsdebatt under en viss tidsperiod valåret 2010-2011 då debatten var livlig. Det övergripande syftet med min avhandling är att undersöka hurdana diskurser som pågick under tidsperioden från december 2010 till skiftet mellan april och maj 2011. Forskningsfrågorna är följande:

1. Hurdana diskurser omkring det andra inhemska språket finns det i partitidningarna under en viss tidsperiod valåret 2010-2011?
2. Vilka tecken argumenteras oftast tillsammans?
3. Hurdana ekvivalenskedjor bildas genom analysen?

De här frågorna ska jag besvara genom en diskursteoretisk analys enligt modell av Ernesto Laclau och Chantal Mouffe (1985). Jag ska också kommentera hurdana de här diskurserna är med hjälp av Pekka Ruissalos (2011) modell som kategoriserar diskurserna till observerande, analytiska och så vidare. Det som spelar en stor roll i analysen är att hitta samband mellan olika diskursanalytiska tecknen: vilka som oftast uppträder tillsammans och vilka som är mera tillfälliga.

På grund av analysen ska jag betrakta hurdan diskussionen kring svenska språket i Finland är hos två finska partier, som har argumenterat starkt om svenskan. Jag anser att diskurser i dessa partitidningar berättar om attityder och vårt nuvarande språkklimat i Finland.

Jag har valt Sannfinländare och Svenska Folkpartiet genom en allmän uppfattning: de här två partierna har varit de två som mest synligt har argumenterat för eller mot svenska språket, och som hade anknutit svenskans roll också till sina valprogram som tema.

1.2 TIDIGARE FORSKNING

Med diskursanalytiska verktyg kan man forska i användningen av och möjligheter till kommunikation, kultur och samhälle. Marianne Winther Jörgensen och Louise Phillips (2011) ger några exempel: man har forskat i de etniska andras och deras relation till olika institutioner, hur man kan uppfatta de nationella identiteterna och vilka som blir konsekvenserna samt hur bestämda fenomen och världsbilder konstrueras i massmedierna. (2011:8). Det sistnämnda är också utgångspunkten för detta arbete.

Bindning mellan partiernas tidningar och diskursanalys har varit ganska produktiv inom forskningsfältet. Pekka Ruissalo (2011) undersöker maktdiskurser i sin pro gradu -avhandling *Kolmas kierros! Vallan diskurssit Aamulehden ja Helsingin Sanomien*

pääkirjoituksissa, kolumneissa ja kommentteissa presidentinvaalien toisella kierroksella keväällä 2006. Han har använt Norman Faircloughs kritiska diskursanalys som sin utgångspunkt och hittat synpunkter som definierar diskussionen i Aamulehti och Helsingin Sanomat: politisk och besviken diskurs, en diskurs som skapar spänning och värderande samt analytisk diskurs. Konstruktivismen spelar en stor roll i arbetet och jag anser att det också är relevant i den här undersökningen, därför att konstruktivismen innebär att verkligheten konstrueras socialt och det centrala då är språket. Enligt denna synpunkt anser man att media har en betydande roll som språkanvändare i samhället, vilket i sin tur medverkar till ideologier och makt. Såsom Fairclough, anser Ruissalo att media är en del av verkligheten men samtidigt konstruerar media också verkligheten (2011:22). Det här är också något som Mats Börjesson (2003) tar hänsyn till: han påpekar att

Studera diskurser och sociala konstruktioner innebär att fundera över det som sägs, hur det sägs och hur det annars skulle ha kunnat sägas. Diskurser är talordningar och logiker som bestämmer gränserna för vad som är socialt och kulturellt accepterat som sant eller gott och vem som får tala: aktörer utdefinieras till exempel som inkompetent, partisk eller objektiv. Analysen visar därmed också vem som inte kan få sin röst hörd och vad som inte är acceptabelt att säga i ett visst sammanhang. Detta tyder på att sättet att tala är sammanhangsberoende: vissa sammanhang har sina traditioner kring hur man får tala eller presentera sig själv. (2003:21).

Också andra forskare har inspirerats av diskursanalytiska medel samt kopplingen mellan politik och tidningar. Oskar Åhrén (2008) har forskat i tre högerpopulistiska partier i Skandinavien: Sverigedemokraterna i Sverige, Dansk Folkeparti i Danmark och Fremskrittspartiet i Norge. Han undersökte hur dessa högerpopulistiska partier definierade sin egen nationalitet och vilka egenskaper och kulturella betingelser som gör att en viss individ tillhör en specifik nationalitet. Han granskade om olika högerpopulistiska partier har en liknande syn på nationalitet eller om deras syn på nationalitet är skilda från varandra och huruvida de högerpopulistiska partierna har olika utgångspunkter i hur de ser på nationalitetsbegreppet i grunden (2008:1). Studien är relevant för den här undersökningen inte bara därför att dess teori- och metodkontexten sätter en bra kontext utan också på en ideologisk nivå: Sannfinländarna i Finland hör också till högerpopulistiska partier och har lyft fram ganska liknande argument, till exempel nationalitetsfrågan, som dess broderpartier i Skandinavien. Tvåspråkigheten och finlandssvenskarna har varit en viktig dimension i denna konversation.

Åhrén har använt partiernas partitidningar och gjort en kvalitativ diskursanalys baserande på dem. Han använder Laclau och Mouffes diskursmetod som sin utgångspunkt, och anser att deras syn på diskursen inte är lika tvingande och normerande som till exempel Foucaults syn på diskurs. (2011:3) Åhrén anser att den hermeneutiska cirkeln också är ett produktivt medel för diskursanalysen. Denna syftar till att dels tolka texten som helhet utifrån dess delar, samt att se hur delarna måste förstås från helheten och därifrån hitta nya utgångspunkter. (2008:2).

Åhrén är inte den enda forskare som har undersökt just Sverigedemokraterna med diskursanalytiska medel. Magnus Persson och Max Lindberg (2011) har analyserat konstruktionen av Sverigedemokraternas väljare i riksdagsvalet 2010 och de har använt Teun A. von Dijk's syn på kritisk diskursanalys som utgångspunkt, och vidare hans makro- och mikroanalys som metodologiska synpunkt. von Dijk's metod är utformad för att kartlägga relationen mellan text och kontext, närmare bestämt hur kognitiva och sociala ramar påverkar textstrukturen för nyhetstexter och hur textstrukturen påverkar förståelsen och användandet av nyhetstexter. (2011:21) Kopplingen till denna studie är värd att märkas: förståelsen mellan text och dess sociala kontext i ett samhälle är en betydande faktor i allmänheten, men speciellt när man forskar i sådant här återkommande temat som svenskan i Finland. Persson och Lindbergs undersökning erbjuder också en bra politisk referens mellan skandinaviska högerpopulistiska partier och hur de argumenterar om olika frågor trots att deras undersökning handlar mestadels på Sverigedemokraternas väljare.

2 MATERIAL

I det här kapitlet går jag genom mitt materialval genom att beskriva vanliga konstruktioner som kan hittas på olika tidningar. Vidare berättar jag om de två partitidningarna som är med i analysen och om partitidningarnas speciella särdrag samt offentligheten som pressen erbjuder.

Tidningstexter precis som alla kommunikativa händelser är påverkade och samtidigt begränsade av sin kommunikativa kontext. Enligt Persson & Lindberg (2011) är till exempel en nyhetstext en tryckt diskurs, vilket begränsar interaktionen mellan textförfattare och läsare. Samtidigt är det också en publik diskurs. Jag anser att den här definitionen stämmer också till andra tidningstexter än bara till precis nyhetstexter, och därför är det relevant med tanke på den här undersökningen. Med sin definition menar Persson & Lindberg, att den som skriver texten inte kan ha en exakt uppfattning om hur läsargemenskapen är sammansatt eller vilka politiska samt andra ideologier som finns. För att kunna göra sig förstådd förutsätter textförfattaren att det finns vissa normer, uppfattningar och värderingar som är gemensamma för läsargemenskapen. Utan den information som tas för given skulle nyhetstexter inte gå att förstå. (2011:18).

Persson & Lindberg skriver att nyhets- eller tidningstexter generellt innehåller därmed spår av de gemensamma uppfattningar och konventioner som samhället bygger på, och enligt ett journalistiskt förhållningssätt ska nyhetstexter inte präglas av personliga åsikter eller erfarenheter. Det betyder att just till exempel nyhetstexter ska vara objektiva redogörelser som är byggda på trovärdig fakta. Det är också det som skiljer dem från ledare och insändare, som ofta är argumenterade och mera subjektiva. (ibid.) Sådana här insändare och ledare av olika slag finns också i mitt material, vilket gör att materialet är rikt och ibland ganska starkt politiskt färgat.

Med den här undersökningen måste alltså påpekas, att partitidningarna inte är likadana som vanliga tidningstexter som borde vara objektiva och neutrala utan partitidningar har starka förbindelser till politiker och partier. I övrigt är partitidningarna starkt kopplade till partier genom administration, ägande och finansiering. (Holmberg 2004).

Traditionellt har det varit mer eller mindre tillåtet att visa partibakgrunden i tidningstexternas synvinkel, men enligt Holmberg har det någon gång varit till och med önskvärt också. (Holmberg 2004:94-95).

Detta syns ofta i texterna som partitidningarna publicerar. Texterna i partitidningar är ofta mer eller mindre subjektiva när man tittar på deras synpunkt, alltså den som ligger mellan raderna trots att informationsflöde liknar på så kallade vanliga, alltså neutrala tidningstexter. Därför måste partitidningarna tolkas och analyseras på ett annorlunda sätt än generella tidningar. Partitidningar bygger ändå på vår omvärld på samma sätt som andra tidningar, och därför är det relevant att undersöka hurdan bild av världen de ger: de ger spår av uppfattningar som senare diskuteras på andra offentliga arenor.

Jag baserar min undersökning på två partitidningar: Perussuomalainen som går med Sannfinländarna och Medborgarbladet (MED) som är en medlemsförmån för Svenska Folkpartiet. Jag har valt dessa tidningar därför att partierna som representeras genom nyheter och andra texter är de som har synligen mest argumenterat för eller mot svenska språket, dess obligatoritet och tvåspråkigheten i det finska samhället. Partierna har profilerat sig starkt med svenska språket: Sannfinländarna kämpar mot så kallad tvångssvenska medan Svenska Folkpartiet säger att de arbetar för en stark svenskhet, en levande nordism och en fungerande tvåspråkighet (SFP.fi 2013). Sannfinländarna har till exempel skrivit i sitt partiprogram *Suomalaiselle sopivin* (2011) att den obligatoriska tjänstemanssvenska skulle hävas i universiteten därför att det inte ger någon giltighet för att verka på svenska i administrativa uppdrag enligt den nuvarande tolkningen av lagstiftningen (2011:28). De skriver också att man borde beskära till exempel Yles svenskspråkiga programerbjudande. (2011:10). Svenska Folkpartiet i sin tur skriver i sitt partiprogram *För ett rikare Finland* (2011) att de vill inkludera ett handlingsprogram för nationalspråken i nästa regeringsprogram och fortsätta arbetet med att skapa resursstarka yrkesinstitut och garantera ett brett utbildningsutbud på svenska. (2011:7). Som man kan se, finns det grundläggande skillnader mellan partiernas inställning mot svenska språket.

Tidningarna ifråga är viktiga organ mellan partierna och deras anhängare och de syftar till att inverka på läsaren samtidigt när de berättar vad som händer i politiken eller i partiet just nu. Partitidningarna som material har jag valt därför att retoriken troligen är direktare i partitidningar jämfört med neutrala dagstidningar, med andra ord till exempel

riksdagsledamöter eller kandidater får sina opinioner publicerade just i den ljus som de vill utan att någon redaktion bearbetar eller verkar till innehållet på det sätt som i övriga media. Också sådana texter som annars skulle förbli opublicerade i dagspressen beroende på till exempel utrymmesbrist kan lättare publiceras i partiernas egna tidningar. Det här är också en viktig avvikelse jämfört med den så kallade neutrala pressen: skribenter i partitidningar är ofta politiker, inte nödvändigtvis journalister som strävar efter objektivitet och politiskt neutrala texter. Det finns en redaktion i båda tidningar, men till exempel i Perussuomalainen består det av bara tre människor som inte svarar på allt journalistisk material i tidningen: mestadels kommer texterna från något annat håll, till exempel från riksdagsledamöter eller kandidater.

Jag har samlat materialen baserat på tidsperioden. Jag har använt tidningarna som är publicerade inför och strax efter riksdagsvalet 2011, från och med december 2010 till skiftet mellan april och maj 2011. Riksdagsvalet hölls 17.4.2011 och det var ändamålsenligt att ta med också en sådan tidning som lyfter fram resultaten men också syftar tillbaka till valkampanjer där svenska språket också hade en roll. Början, alltså december, avgränsade jag beroende på praktiska saker: jag hade granskat tidningarna på förhand och märkt att tidsperioden då svenska språket diskuterades i tidningarna började just efter årsskiftet 2010-2011. Jag ville inte heller svälla materialet för mycket, och därför föll tidsavgränsningen ganska naturligt inom dessa ramar.

Jag har använt alla publicerade texter i min analys. Bilderna har jag inte tagit med eftersom deras roll ligger i marginalen när man tittar på de utvalda tidningarna. Det finns inte heller några reklamer i tidningarna som möjligtvis borde tas med. Mestadels består materialet av olika slags tidningsartiklar, men det finns också till exempel en gallupfråga och en inbjudan till demonstration mot tvångssvenskan som jag granskar tillsammans med andra, till och med mycket långa, texter. Jag ville inte lämna bort sådana mindre enheter därför att de är relevanta för undersökningen. De – trots deras korta form - berättar också om viktiga opinioner mellan raderna som för sin del berättar någonting om texternas omgivning i tidningarna: en liten demonstrationsinbjudan mot tvångssvenskan publicerades till exempel bara i Perussuomalainen, inte alls i Medborgarbladet. Trots att inbjudan var liten och stod i marginalen, är dess värde stort när man forskar i ett sådant här tema.

Det är vanligt att olika partitidningar lyfter fram sig själva, det vill säga deras eget parti samtidigt som de möjligtvis ignorerar, utmanar eller kritiserar de andra partierna. Man behöver ta hänsyn till det här när man observerar ett sådant här material. Texterna är annorlunda trots att de kan se analytiska och tydliga ut. Neutrala är de inte, utan representationer – hur temana presenteras och i vilken kontext - spelar en stor roll. Jukka Holmberg (2004) har analyserat dessa teman i sin avhandling *Etusivun politiikkaa - yhteiskunnallisten toimijoiden representointi suomalaisissa sanomalehti uutisissa 1987-2003*. Han kunde konstatera att tidningarna i fråga behandlade olika instanser mycket olika, men den samhälleliga, alltså politiska, kontexten har spelat en stor roll i olika situationer. (2004:232).

2.1 PERUSSUOMALAINEN

Tidningen Perussuomalainen publiceras av Perussuomalaiset rp. (Sannfinländarna rp.) och den är grundad 1996. Upplagan är 5000-500 000, i medeltal 30000 stycken (Perussuomalaiset.fi). Tidningen utkommer 16 gånger om året, alltså var tredje vecka. Under forskningsperioden var chefredaktören Harri Lindell. I den här undersökningen använder jag åtta nummer av tidningen: numren från 16/2010 till 6/2011. Det första numret, 16/2010, visade sig dock vara oanvändbart därför att det inte fanns något tillämpligt material i den. Det finns alltså sex vanliga tidningar med i analysen men också ett extra, som var ett valnummer.

Tidningen består vanligtvis av en ledare skriven av chefredaktören (Harri Lindell) och en kolumn skriven av partisekreterare (Ossi Sandvik). Också ordförande Timo Soini skriver sin egen spalt i varje tidning. I varje tidning finns det också en separat spalt där det finns utdrag från Timo Soinis blogg på nätet.

Regelbundna texttyper i Perussuomalainen är olika artiklar, mindre nyheter om partiet självt och dess organisation samt vad som händer i de lokala förbunden av Sannfinländarna eller på det finska politiska fältet. Presentationerna av varje riksdagsledamotkandidat är delade på så vis att det finns ungefär ett tjugotal i varje tidning. Olika kolumner och åsikter finns det mångsidigt av, men deras antal och skribenter varierar mellan de olika numren. Det som är lite överraskande är att det

regelbundet finns en kolumn av en präst i varje nummer. Kolumnernas innehåll är religiöst trots att skribenten varierar.

2.2 MEDBORGARBLADET

Medborgarbladet är grundat 1943. Det definierar sig själv som språkrör för Svenska Folkpartiet rp., och tidningen är alltså en förmån som följer med medlemskapet. Tidningen behandlar de svenskspråkiga finländarnas intressen på bred horisont både då det gäller politik och kultur, men skriver även om internationell politik och ekonomi. (SFP.fi 2013). Tidningen utkommer fem gånger om året. Chefredaktören under forskningsperioden var Johan Johansson. Jag beskriver relationen mellan Svenska Folkpartiet och den svenskspråkiga (parti)pressen vidare i kapitel 3.2.

Jag använder fyra stycken av Medborgarbladet i analysen: nummer 5/2010 (publicerad i december), nummer 1/2011 (publicerad i februari), nummer 2/2011 (publicerad i april) och nummer 3/2011 (publicerad i maj). Det finns alltså bara fyra nummer av Medborgarbladet jämfört med åtta nummer av Perussuomalainen. Det här orsakar en viss obalans i materialet, men jag ansåg att tidspunkten var det som påverkade mest.

Medborgarbladet består vanligtvis av en ledare, en kolumn av ordföranden, korta nyheter som rör partiet, en kolumn av viceordföranden, en kolumn av europarlamentariker och olika medellånga artiklar eller intervjuer som rör till exempel ekonomi, människor, inrikes- och utrikespolitik, kultur med mera som har mer eller mindre med Svenskfinland att göra. Det finns också spalter som heter Med dig i politiken och Med dig internationellt som samlar ihop korta nyheter från det politiska fältet. Värld att notera är också att Svenska Kulturfonden varje gång har en egen del i tidningen där det finns olika - oftast kulturorienterade - artiklar. Också finns det alltid en frågesport och ett kryss. Jag har tagit hänsyn till alla spalterna i analysen om de har behandlat någon språkfråga med svenskan i synpunkten, men frågesporter och kryss har jag utelämnat.

3 BAKGRUNDSBESKRIVNING

Denna del av arbetet kommer kortfattat att ta upp den språkpolitiska situationen i Finland utgående ifrån relevansen för arbetet. Jag ska dock först och främst börja med partierna som jag har tagit med i analysen, alltså Sannfinländarna och Svenska folkpartiet.

3.1 SANNFINLÄNDARNA

Sannfinländarna grundades 1995 utifrån resterna av Finlands landsbygdsparti. Det anses som ett nationalistiskt och populistiskt parti som utgår från tanken på EU- och invandringkritik. (Perussuomalaiset.fi 2013). Före riksdagsvalet 2011 hade Sannfinländarna haft relativt låg uppbackning (under 10 procent) men 2011 ökade väljarstödet med 15,0 procentenheter och partiet fick 19,1 procent av rösterna i hela landet (Statistikcentralen 2011). Före detta hade partiet haft en massiv valkampanj.

Sannfinländarna publicerade sitt riksdagsprogram *Suomalaiselle sopivin – Perussuomalaiset r.p.:n eduskuntavaaliohjelman 2011* 25.2.2011. Det består av fjorton delar som rör bland annat partiet och dess idé, kultur-, hälso-, skol-, ekonomi-, invandrings- och kommunalpolitik. Sannfinländarnas program är mycket brett med dess 69 sidor – speciellt jämfört med Svenska Folkpartiets motsvarande (se nästa kapitel) – och det omfattar nästan alla möjliga grundprinciper från till exempel energipolitik till äldreomsorg och EU-kritik. Det är anmärkningsvärt att Sannfinländarna sätter sig ganska radikalt mot andra partier och kallar sig själva en reaktion mot de gamla partiernas politik. Språket som man använder är färgrikt och innehåller metaforer (”Oma tupa – oma lupa”), men samtidigt är det också mycket alldagligt på det sättet att också lekmannen kan identifiera sig med detta. Retoriken är alltså mycket annorlunda jämfört med ett konventionellt, ibland ganska krångligt, politiskt språk.

Språktemat lyfts inte direkt fram i början av programmet utan det kan ses mellan raderna: man understryker att Sannfinländarna är ute efter *finska* kulturen och verksamheten (se t.ex. s. 8). Samma fenomen kan man se också annanstans: till exempel i kapitel 9 som handlar om flyktingar och deras rättigheter samt skyldigheter säger programmet ingenting om svenska språket – det sägs klart bara att Sannfinländarna vill att de som flyttar till Finland ska lära sig finska språket, trots att det i själva verket är möjligt att lära sig vilkendera språk som helst, finska eller svenska (se Lag om främjande av integration, till exempel 1:11§).

I stort sett kan man se att Sannfinländarnas valprogram utgår från skolsystemet och den så kallade tvångssvenskan när det gäller språkfrågan. Sannfinländarna koncentrerar sig på frivillighet och skulle vilja ha mera språkalternativer i grundskolor, gymnasier och vidare vid universitet. Sedan kunde man också öka mängden idrott och konst på grundskolan. En annan plats där svenska är speciellt nämnd är Yles roll. Jag drar slutsatsen att det borde finnas artiklar eller andra slags argumentering mot den så kallade tvångssvenskan i *Perussuomalainen*-tidning för att valprogrammets principer och verkligheten skulle gå hand i hand med varandra.

3.2 SVENSKA FOLKPARTIET

Svenska folkpartiet grundades 1906 av Axel Lille och dess rötter står i *svekomani*, som uppstod som motvikt till *fennomani*. Med *svekomani* avser man att man vill skydda svenskans roll i Finland och framhäva de svenskspråkigas identiteter i samhället (Yleisradio 2011). Sedan partiet grundades uppgavs målet för partiets verksamhet vara att förena den svensktalande befolkningen oberoende av social klasstillhörighet och geografisk boningsort (*ibid.*). Det vill säga att partiets ideologiska linje präglades först av en grundläggande idé om en kulturell och historisk samhörighet mellan städernas svensktalande borgerskap och den svensktalande jordbrukarbefolkningen på landsbygden. I olika språkfrågor har partiet varit grundläggande enig, men på grund av anhängarnas olika sociala bakgrunder har dess linje i andra samhällsliga frågor varit ganska spridd (*ibid.*, se också Tommila & Salokannas 1998:107)

Svenska Folkpartiets valprogram För ett rikare Finland (2011) lyfter fram språktemat redan i inledningen: det sägs att en levande svenskhet garanterar ett tvåspråkigt Finland, och att goda kunskaper i främmande språk och en bred allmänbildning är en rikedom för hela vårt land. (2011:3). Programmet är delat i fem kategorier: ekonomi, omsorg, allmänbildande skola, företagsverksamhet och Norden som Finlands samarbetspartner. Temat språk uppstår på många olika ställen. Man fokuserar på språkfrågor särskilt under den allmänbildande skolan, som är en hjärtesak för SFP. Det sägs att skolans kulturbärande och identitetsskapande roll är central för en levande svensk- och tvåspråkighet i Finland och att en god utbildning på svenska på alla utbildningsstadier därför bör garanteras. (2011:7).

I partiernas program kan man se att skolan och den obligatoriska svenskundervisningen är de mest bärande temana när det gäller svenskan i Finland. Sannfinländarna lyfter fram också Yles roll, och Svenska Folkpartiets program knyter språkfrågan till andra, mycket bredare och omfattande samhälleliga aspekter såsom omsorg och kommunalpolitik, vilket Sannfinländarna inte gör utan ignorerar hela temat. Om Sannfinländarna tar hänsyn till språket i sådana här frågor, skriver de bara om finska språket såsom det vore det enda språket i Finland. I kapitel fem analyserar jag partiernas tidningar, men på grund av valprogrammen anser jag att skolpolitiken och den så kallade tvångssvenskan tas upp speciellt i Perussuomalainen medan Medborgarbladet skulle ha ett bredare perspektiv på frågan och skulle ta med också kommunala och kulturella aspekter samt det nordiska samarbetet som en grundläggande bakgrundstanke.

3.3 DEBATTEN I FINLAND

Situationen, alltså debatten, i Finland varierar hela tiden därför att fenomenet är mycket livligt, det vill säga man diskuterar det ständigt och med olika synpunkter. I skrivande stund (maj 2013) är till exempel ett av de största nyhetsteman mordhotmeddelanden som några finlandssvenskar, bland annat journalister, har fått på grund av sin finlandssvenskhet. Samtidigt diskuterar man tvångssvenskan i olika regiontidningar och det uppstår ett medborgarinitiativ som vill förändra svenska språket till ett frivilligt

ämne. Som tidigare sagt, väcker svenska språket ofta debatt i Finland, och så har det varit under många årtionden.

Rötterna för debatten finns i historien. Svenska var Finlands enda officiella språk inom administration och kultur till år 1902 då finska fick en likvärdig ställning med den. (Suomalaisuuden liitto 2010:34). Med detta arrangemang ville man hindra möjligheten att ryskan skulle ha blivit ett officiellt språk i Finland. (ibid.) Den första språklagen utformades år 1922, och i den står det att Finlands två nationella språk är finska och svenska och man har rätten att använda vilket som helst språk med myndigheterna. I den nuvarande språklagen tas ställning till att landets nationalspråk, antingen finska eller svenska eller såväl finska som svenska bör användas vid domstolar och övriga statsmyndigheter, vid myndigheter i kommuner och andra självstyrelseområden. Nuförtiden tar lagen också ställning till om och när ett ämbetsdistrikt eller självstyrelseområde, som omfattar också kommunen, kan vara tvåspråkigt (Språklag 148./1922, 1-2 §).

Enligt Finlands nuvarande språklag från 2003 är landets två nationella språk finska och svenska. Huvudsyftet med lagen är att trygga den i grundlagen tillförsäkrade rätten för var och en att hos domstolar och andra myndigheter använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska (Språklag 6.6.2003/423, 2§).

Nuförtiden syns det att de svenskspråkiga ofta är oroliga för sin framtid trots att svenskans ställning i lagstiftningen är skyddad. Enligt Barometern av Herberts (2009) anser finlandssvenskarna överlag att språkklimatet i Finland har blivit sämre. Å ena sidan har svenska språket haft en tryggad ställning i lagstiftningen, men å andra sidan debaterar man i offentligheten oändligt om de svenskspråkigas rättigheter och de finskspråkigas skyldigheter.

Pasi Saukkonen (2011) har gjort en medieanalys med sammandrag av debatten om svenska i Finland. Han anser att debatten om svenskan och finlandssvenskarna delar sig mellan dem som försvarar det språkpolitiska nuläget och dem som kritiserar detta. (2011:106). Det som definierar diskussionen är att dessa två grupper talar förbi varandra och koncentrerar sig på olika synpunkter. De finns olika identitetsbundna, instrumentella och historiska argument beroende på vem som argumenterar. (ibid.)

Förre SFP-ledaren och mångårige ministern Pär Stenbäck har varit orolig för stämningen som styr Finland. Han sade i Hufvudstadsbladet (2010) att man inte kan bortse ifrån att det uppstått någonting som kan uppfattas som början till en ny språkstrid. Med detta argument hänvisade han till exempel till Suomen Kuvalehtis artikel, som är skriven av Susan Heikkinen. Artikeln heter *Finlandssvenskarna har för stor makt* och den publicerades 27.8.2010. Den tar ställning till tio olika påståenden om finlandssvenskarna, till exempel allmänna uppfattningar om *positiv diskriminering* av de svenskspråkiga, som betyder att man stödjer minoriteter genom speciella handlingssätt om det kan hända att representanten skulle drivas till ojämlika situationer utan dessa handlingar. Den här positiva diskrimineringen är också ett av de mest debatterade temana i Finland med dess olika aspekter. Enligt Saukkonen (2011) kritiseras institutioner och organisationer såsom universitet ständigt därför att de ofta anses försvara orättvisa eller felaktiga språkpolitiska arrangemang. Finlandssvenskarna i sin tur anses ofta vara mindre finska än finnarna: många tycker att de hör till överklassen. (2011:109-110).

Den här aspekten av debatten kan hänga ihop med det sätt som svenskan har berört skolpolitiken. Det har till exempel påståtts att man får en bättre utbildning lättare med svenska språket jämfört med den utbildning som de finskspråkiga får, eftersom de svenskspråkiga kan utnyttja olika kvoter i högskolor (Heikkinen 2010:6). Svenska Finlands Folkting svarade på diskussionen kring temat och utgav ett pressmeddelande som hette *Svenska kvoter är inget privilegium*. I meddelandet sägs det till exempel att Folktinget önskar framhålla att de så kallade svenska kvoterna vid till exempel utbildningen inom medicin och juridik inte handlar om privilegier utan om att Helsingfors universitet är det enda universitetet i Finland som ger undervisning på svenska inom dessa områden. Därför ordnas separata urval för svenskkunniga (2011).

Kvoterna är dock ett tema som dyker upp regelbundet också i politiskt diskussion. Efter riksdagsvalet 2011 såg det länge ut som att inget speciellt med den obligatoriska svenskan skulle hända under den här perioden. Ett medborgarinitiativ om att slopa den obligatoriska svenskan för finskspråkiga elever samlade dock tillräckligt stöd under augusti 2013. Det betyder att Finlands riksdag tvingas behandla frågan i framtiden. Bakom initiativet stod föreningen Vapaa kielivalinta ry (Fritt språkval), men det var speciellt Sannfinländarnas ungdomsorganisation som gick ut med nyheten att tillräckligt många namnunderskrifter samlats in. Också svenska pressen rapporterade brett om

nyheten, till exempel Dagens Nyheter och Aftonbladet skrev artiklar om det (se t.ex Dagens Nyheter 11.8.2013: *Tvångssvenska tas upp i riksdag*).

Pasi Saukkonen anser att under de senaste fem åren har diskussionen kring svenskan till sitt innehåll och argument huvudsakligen stått och stampat med upprepningar av samma teman, påståenden och motiveringar (2011:111). Det som också är intressant är diskussionen om den obligatoriska skolsvenskan, som ofta tycks dyka upp och där vardera parten alltid återvänder till samma argument. Jag återkommer till Saukkonen och hans syn på debatten i diskussionsdelen av avhandlingen.

I nästa kapitel ska jag presentera den teoretiska bakgrund som jag har formulerat med hjälp av olika diskursanalytiska verktyg. Jag anser att de här korta synpunkterna som rör debatten i Finland ger en bakgrundsbeskrivning som hjälper läsaren att bygga upp en relation mellan den här uppsatsen, dess resultat och vårt samhälle.

4 TEORI

Jag har valt att använda diskursanalys som teoretisk referensram i det här arbetet. Jag börjar detta teorikapitel med en genomgång av begreppet diskurs och det diskursanalytiska fältet samt dess skolor. Därefter presenteras modeller och begrepp som jag utnyttjar i detta arbete.

Alla texter i världen är delar av verkligheten, vare sig det är en skvallerartikel eller en vetenskaplig uppsats. Texterna gör vidare anspråk på att säga något om verkligheten, och de har olika verktyg och olika sätt för att göra det. Grunden för denna syn ligger i det som har kallats den språkliga vändningen inom samhällsvetenskaplig forskningsverksamhet. Det betyder att det kan finnas en korrespondens mellan orden och tingen såväl som det som sägs och det som är. Texterna kan vara såväl konstruerade som konstruerande, vilket betyder att texterna finns i verkligheten, men också samtidigt föreställer dess innehåll – men inte direkt avspeglar - verklighet. (Börjesson 2003:16).

I nästa underkapitel ska jag presentera vad en diskurs är. Begreppet är rikt och mångsidigt, och i det här arbetet har jag valt att använda det såsom Marianne Winther Jørgensen och Louise Phillips definierar det i sin bok av diskursanalys.

4.1 DISKURS

Vad är en diskurs? En vanlig definition av en diskurs är att den är ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (se t.ex Winther Jørgensen & Phillips 2011). Utgångspunkten är att undersöka till exempel inom vilka kulturella och socialpolitiska ramar det blir aktuellt med den utvalda kategorin, hur den konstrueras och varför. Inom forskningsfältet har man också citerat det engelska uppslagsverket Collins (2013) som definierar begreppet på följande sätt:

1. *verbal communication; talk; conversation*
2. *a formal treatment of a subject in speech or writing, such as a sermon or dissertation*
3. *a unit of text used by linguists for the analysis of linguistic phenomena that range over more than one sentence*

Det svenska uppslagsverket *Nationalencyklopedin* (2013) definierar det så att en diskurs betyder samtal och dryftning i dagligt tal. I filosofiska och besläktade sammanhang kan det beteckna en helhet av sammanhängande uttryck, utsagor och begrepp, till exempel den moraliska, den vetenskapliga eller den religiösa diskursen, eller formen hos en sådan helhet.

Med andra ord kan en diskurs vara verbal kommunikation (alltså en diskussion) såväl som ett mera formellt språkligt handlings sätt i tal eller i skrift. En diskurs kan också behandlas som enhet i ett sådant fenomen som når vidare än bara en sats.

Norman Fairclough är namnet som ofta förknippas med diskurser och diskursanalysen. Han har använt begreppet på två olika sätt: det är ett sådant sätt att tala som ger betydelse åt upplevelser utifrån ett bestämt perspektiv – det vill säga att det kan finnas en bestämd diskurs som kan särskiljas från andra diskurser – och diskursen är också språkbruk som social praktik. (Winther Jørgensen & Phillips 2011:71).

Michel Foucault, som Fairclough har utnyttjat i sina undersökningar, har fokuserat på olika typer av diskursiva formuleringar och hur de hjälper oss att se vad som är sant och därmed sätter gränserna för vad som är tänkbart. Han talar till exempel om auktorisering genom ritualer och institutioner: vem får tala och varför. Det här förknippas med mitt temainnehåll också, när jag analyserar vilket parti som talar och ur vilket perspektiv det händer. Också en maktrelation vi mot dem bildas genom Foucaults tankar, och den spelar en stor roll i det här arbetet också. Vi mot dem -typen av diskussionen sätter ofta gränserna för debatten kring svenskan i Finland.

Foucault använder också begreppen sanningsregimer och diskursiva formationer som slår ihop makt och vetande: nya sanningsregimer ger nya sätt att tala. Begreppet episteme, antagande, gäller de mötespunkter som finns mellan politik, vetenskap och praktiska samhällsorganisationer. Detta betyder att världen ser helt olik ut beroende på vilket episteme vi använder och det finns också historiska och kulturella variationer av detta skäl. (1993:168).

Mats Börjesson (2003) anser att begreppet diskurs innebär en reglerad samtalsordning med institutionaliserade framställningsprocedurer eller praktiker. Dess innehåll och form styrs av historiskt och kulturellt givna regler. Med diskurser skapas alltså meningar, sammanhang och förståelser. Börjesson anser att diskurser representerar eller

föreställer verklighet samtidigt som de skapar världen genom läggande av tyngdpunkter och ge selektiva skildringar. Diskurs står alltså i en stark relation till andra kategorier och företeelser i samhället. Med andra ord kan man tolka det så att en diskurs är en socialt konstruerad kategori till vilken det knyts sammanhang, moral, värden och rationalitet av olika slag. (2003:24).

I den här uppsatsen använder jag begreppet diskurs som en övergripande enhet som kategoriserar företeelser och sammanhang i politiska tidningstexter. Jag behandlar dem alltså som verktyg som föreställer verkligheten och som representerar större fenomen vidare än bara på själva textens nivå. Med det här menar jag att diskurser hjälper mig att analysera företeelser mellan textens rader – alltså peka på kontexten och de mera eller mindre laddade sammanhangen där texterna rör sig i samhället. Med hjälp av Pekka Ruissalos modell, som han i sin tur har lånat från Fairclough, och Laclau & Mouffes diskursteorier (se på kapitel 4.3) ska jag definiera vidare diskursens roll i detta arbete. I nästa kapitel behandlar jag det diskursanalytiska teorifältet och berättar mera om Laclau & Mouffes teorier.

4.2 DISKURSANALYS

I diskursanalysen frågar man inte hur någonting ser ut utan hur, när och varför det blev till. Det är också fråga om en social överenskommelse inom vissa kulturella eller politiska ramar (Börjesson 2003:18-20). Enligt Remes (2003) kan man kategorisera det diskursanalytiska fältet i tre grupper: den franska, den tyska och den angloamerikanska traditionen. Den sistnämnda fokuserar på konversation, den tyska traditionen till hermeneutiken och den franska skolan på den historiska utformninge av till exempel texten. Den franska skolan anser alltså att kulturen bibehåller och varierar diskurser, och det är en individ som upplever dem. (se också Barsky 1993, 34–36.) Det är i själva verket begreppet kultur som skiljer skolorna: de tyska och angloamerikanska skolorna är medvetna om dess inflytande, men inte så mycket som den franska traditionen (Ruissalo 2011:27). Dessa tre olika närmanden leder till olika traditioner att tolka diskurser. Remes anser vidare, att det här leder till olika uppfattningar av verkligheten och i hurdan relation en individ kan vara med den. (2003:30).

Enligt Arja Jokinen, Kirsi Juhila och Eero Suoninen kan man anse att diskursanalys är ett handlingsätt för att forska i användningen av språket och/eller någon annan meningsfull aktion, där man analyserar hur den sociala verkligheten produceras i olika sociala praxis. (1999:19) Ruissalo (2011) anser vidare att språkbruket betraktas som aktion, där språkbrukare inte ses som informanter. Jokinen, Juhila och Suoninen definierar också att användningen av språket är ett sätt som inte utgör bara bilder av världen utan ger också meningar till den, organiserar och bygger på den, förnyar och varierar den sociala verkligheten där vi lever. Med det här menar man att genom att använda språket konstruerar vi, alltså ger meningar till, våra objekt. (ibid.)

Winther Jörgenssen och Phillips (2011) presenterar tre alternativa varianter på diskursanalys. De heter diskursteori enligt Laclau och Mouffe, den kritiska diskursanalysen av Norman Fairclough och diskurspsykologi av Potter och Wetherell. I det här arbetet har jag utnyttjat den förstnämnda.

Enligt Laclau och Mouffe (1985) konstituerar diskurser den sociala världen. Deras teori är mest poststrukturalistisk av de tre som Winther Jörgenssen och Phillips nämner. Teorin utgår från att allt är diskurs, och betydelser kan aldrig låsas fast. Diskurser omformas ständigt i en diskursiv kamp med andra diskurser för att uppnå hegemoni. (Winther Jörgenssen & Phillips 2011:13). Laclau och Mouffe ger inga direkta bruksanvisningar till deras diskursteori, men det finns ett antal centrala begrepp, till exempel tecken, moment, artikulation, nod, ekvivalenskedjor, element och flytande signifikanter. Några av dessa använder jag i denna uppsats, och jag presenterar den här diskursteorin i nästa kapitel.

Den kritiska diskursanalysen av Norman Fairclough är mer marxistisk än diskursteorin. En annan forskare inom riktningen är Michel Foucault. I den anser man att diskursen bara är en aspekt av sociala praktiker. Fokus ligger på förändringen: hur nya betydelser bygger på etablerade betydelser. Intertextualitet spelar också en stor roll, man tittar alltså på hur en text bygger på element och diskurser från andra texter. (Winther Jörgenssen & Phillips 2011). Faircloughs kritiska diskursteori bygger på en tredimensionell modell där diskurser bidrar till att konstruera sociala identiteter, sociala relationer och kunskaps- och betydelsesystem. Varje fall av språkbruk är en kommunikativ händelse som har tre dimensioner: text, diskursiv praktik (produktion och konsumtion) och en social praktik (ibid.) Centralt i speciellt Foucaults synpunkter

är relationen mellan makt och vetande. Makten är inte något som finns bara i människornas eller till exempel i organisationens roll eller position i ett samhälle utan makten är snarare inbäddad i varje social praktik. (2011:25).

Diskurspsykologin är en form av socialpsykologi, och den fokuserar på människor och hur de använder diskurser för att framställa sig själva fördelaktigt. Diskurspsykologin utgår från att individer är aktiva språkbrukare som kan påverka diskursen. Teorin fokuserar mera på individers aktiva språkbruk oftast i tal. (Winther Jörgenssen & Phillips 2011:97, 103).

Diskurs bidrar till att konstruera sociala identiteter, sociala relationer och kunskaps- och betydelsesystem. Winther Jörgenssen och Phillips (2011:73-74) anser vidare att när man analyserar diskurs, enligt speciellt Fairclough, ska man fokusera på två dimensioner. Den första är den kommunikativa händelsen – ett fall av språkbruk – som till exempel en tidningsartikel, en film, en videoproduktion, en intervju eller ett politiskt tal. Den andra är diskursordningen, som är summan av de diskurstyper som används inom en social institution eller en så kallad social domän. Diskurstyper består av diskurser och genrer, där genre är ett språkbruk som är förbundet med och konstituerar en del av en bestämd social praktik (ibid.)

Börjesson (2003) anser att diskursanalysen inte är en allmänt tillämplig metod som ska användas i sig eller istället för en teori. Detta anser också Winther Jörgenssen och Phillips, som skriver att man kan se diskursanalysen som ett helt paket – en teoretisk och metodisk helhet. I denna typ av analys är teori och metod sammanlänkade, och man måste acceptera de grundläggande filosofiska premisserna för att kunna använda diskursanalysen som metod i empiriska undersökningar (2011:10). Börjesson påpekar att forskaren måste göra något med sitt studieobjekt: ge perspektiv på fenomenet och ge ett meningsfullt sammanhang. Forskaren behöver alltså ge en socialkonstruktionistisk kartläggning över sitt tema, till exempel kontexten för en politisk händelse eller fenomen. (2003:25)

Som Winther Jörgenssen och Phillips påpekar, är diskursbegreppet på modet och genom detta har det blivit ganska oklart (2011:7). Börjesson anser, att följden kan leda till en vanlig och lite för lätt kategorisering av ett tema, och därför behöver forskaren vidare frågor om varför någonting är som det är. Börjesson visar att man måste komma ihåg att

diskursanalysen ger en mängd olika verktyg för analysen och fenomenet kan skildras på olika sätt beroende på vem som forskar i temat. (2003:22).

I nästa avsnitt ska jag presentera de praktiska tillvägagångssätt som jag använder i den här uppsatsen. Jag har utnyttjat speciellt Fairclough genom Pekka Ruissalos kritiska modell som bygger på Faircloughs analys samt Laclau och Mouffes diskursteori och deras begrepp som jag använder i analysen.

4.3 METODOLOGISKA ÖVERVÄGANDEN

Jag ska här presentera några diskursanalytiska begrepp som Ernesto Laclau och Chantal Mouffe presenterar i sin diskursteori. Senare i analysdelen ska jag koppla ihop dem med Pekka Ruissalos (se på kapitel 1.2) kritiska modell för tidningarna och hurdana positioner de tar. Han baserar sin modell på Norman Faircloughs kritiska diskursanalys, som jag också har presenterat tidigare i det här arbetet. De kategorier Ruissalo tillämpar kopplar jag senare ihop med diskurser som jag excerperat efter i tidningarna för att visa hurdana diskurser det finns och hur de används.

Grundprincipen i Laclau och Mouffes teori är att peka på vilka element som binds ihop, vilka man väljer bort och hur den här gruppen sedan formar diskursen. Diskurser får sin betydelse i relation med andra aktörer och med dem som inte hör ihop till samma grupp. Det finns alltid en diskursiv kamp mellan olika betydelser, och därför kan det hända att alla element inte får en slutgiltig mening. (se till exempel Bergström & Boréus 2000:228, Winther Jörgensen & Phillips 2000:32&57, Åhlén 2008:3-4).

Laclau och Mouffes diskursteori strävar efter förståelse av olika processer och vad som egentligen händer i dem. Speciellt fokuserar den på förändringen genom gränser: vad som är gemensamt mellan olika tecken och vad som utesluts. Man försöker identifiera vilka tecken som har en privilegierad status och vad det är för sorts kamp som förs mellan dem. Jag anser att svenskans ställning i Finland är ett slags process, som realiserar i debatten kring den. Debatten förs genom olika tecken, som jag även kallar olika slags *samtalsteman*. Genom mitt materialval koncentrerar jag mig alltid på en sida av denna debatt. Med Laclau och Mouffes begrepp kan jag peka på vilka samtalsteman

som argumenteras tillsammans och vad som möjligtvis utesluts från diskursen i dessa två partipolitiska tidningskällor.

Laclau och Mouffe använder många centrala, men ganska oklara begrepp i sin teori. De som jag ska utnyttja i den här uppsatsen är *tecken*, *nod*, *ekvivalenskedjor* och ibland också *element* och *flytande signifikanter* när de blir aktuella. Jag går genom dessa med exempel i nästa avsnitt med en klarare metodbeskrivning. Nedan presenterar jag begreppen på det sättet som Laclau och Mouffe samt Winther Jörgenssen och Phillips lägger fram dem. Jag börjar med begreppet tecken.

Såsom Winther Jörgenssen och Phillips (2011) beskriver det, är tecknen i en diskurs såsom knutar i ett fisknät, och deras betydelse fixeras genom att de skiljer sig från varandra på bestämda sätt. Inom en medicinsk diskurs finns det ett nät där till exempel kropp och sjukdom ses som tecken. (2011:33). Laclau och Mouffe anser att alla tecken också kan kallas *moment* på grund av sina olika positioner inom en diskurs. (1985:105). Jag använder bara termen tecken i det här arbetet för att göra analysen klarare. Noder, som också kallas nodalpunkter, är de tecken som har en central betydelse för diskursen. De är alltså privilegierade tecken kring vilka de andra tecknen ordnas och får sin betydelse från. (2011:33). Jag använder nodalpunkterna när jag söker efter de faktorer som binder ihop meningar kring ett visst samtalstema.

Element är tecken som inte slutgiltigt har fått sin mening fixerad (2011:34). De är mångtydiga. Flytande signifikanter i sin tur är de tecken som olika diskurser försöker ge innehåll. De har alltså motstridiga betydelser och samtidigt ger de upphov till en diskursiv kamp mellan olika diskurser (ibid., se också Åhrén 2008:3-4). Till exempel inom den medicinska diskursen är kropp en flytande signifikant när man använder begreppet i till exempel både vid den medicinska diskursen och alternativa behandlingsdiskurser. (se Winther Jörgenssen & Phillips 2011:33). Element och flytande signifikanter finns inte så mycket i det här arbetet, men några ändå, därför är det viktigt att ha dem med. Ekvivalenskedjor i sin tur är det nät som binder ihop och sammanknyter nodalpunkter och samtliga tecken med varandra för att bilda diskursen. (ibid.)

4.3.1 Metoder i praktiken

I den här uppsatsen analyserar jag Medborgarbladet och Perussuomalainen genom en kombinerad analys av Laclau & Mouffes diskursteoretiska redskap och Pekka Ruissalos modell, där han kategoriserar texterna på grund av deras form, stil, röst och aktivitetsnivå.

I min analys använder jag Laclau & Mouffes begrepp tecken, när jag har sökt efter vad eller vilka diskussionsteman som rör huvudtemat. Ibland kan de vara många olika inom en viss diskurs. Det centrala diskussionstemat inom varje diskurs kallar jag i sin tur för nodalpunkten. De är de så kallade privilegierade tecknen kring vilka de andra tecknen ordnar sig. Diskurser i det här arbetet är alltså helheter, där dessa olika slags tecken snurrar omkring en viss nodalpunkt. Den här processen kallar Laclau & Mouffe (1985) i sin tur för ekvivalenskedjor, som är ett nät som binder ihop nodalpunkter och samtliga tecken till varandra och bildar diskursen. Tecken sorteras alltså och knyts ihop i kedjor. Jag använder ordet diskurs i analysdelen, men kommenterar också begreppet ekvivalenskedja i kapitel 6.1.

Andra centrala begrepp i analysen är de speciella tecknen som kallas flytande signifikanter och element. Ett element är ett tecken som kan uppträda i många diskurser. I den här analysen finns det flera element, till exempel strategi, som är mångtydiga beroende på i vilken diskurs de används. Elementen anser jag vara intressanta gällande det här temat därför att de ofta visar vilka tecken – eller i detta fall samtalsteman – som oftast är mer eller mindre gemensamma för olika diskurser eller för olika debattörer. De berättar om sådana företeelser som forskaren inte nödvändigtvis annars kunde notera.

Flytande signifikanter har motstridiga betydelser: ibland kan de betyda en sak och senare ha en annan betydelse trots att tecknet syns vara detsamma. Det finns inte många i den här analysen, men några. Jag anser till exempel att ett valtema är ett sådant tecken: dess betydelse är olika beroende av vilket parti som och i vilken diskurs man använder det. Gränsen mellan element och flytande signifikanter är liten, men jag anser att jag behöver ha båda med i analysen. Jag använder dem på det sättet att ett tecken är ett element när det har många olika betydelser eller om tecknet används i många olika sammanhang, och flytande signifikant då betydelserna är motstridiga beroende på till exempel vem som argumenterar. Ett valtema till exempel visar sig motstridigt beroende på om det används av Sannfinländarna eller Svenska Folkpartiet.

Ibland kan det hända att ett tecken kännetecknas av båda aspekter: strategi till exempel är ett element, men det har också naturligtvis motstridiga betydelser när de två partierna använder det i sina egna, ibland mycket olika sammanhang. Den här gränsen mellan element och flytande signifikanter kan lätt bli oklar, så därför har jag försökt vara tydlig i analysdelen utan att fördjupa mig särskilt i den här aspekten även om det vore intressant i något annat sammanhang. Det som jag är ute efter är att hitta de olika nodalpunkterna och visa hurdana tecken som bildar debatten omkring den.

För att kartlägga relationer kring olika tecken och en viss nodalpunkt har jag format figurer, som visar hur de olika tecknen ordnar sig kring nodalpunkten. Det här har jag gjort utifrån en närläsning av texterna i tidningarna. Senare har jag kategoriserat texterna på grund av deras innehåll och meningsyta (bilaga) på så vis, att jag har sökt efter olika övergripande egenskaper som binder ihop vissa texter. Efter det har jag observerat vilket tecken som är det centrala (nodalpunkt), och hur de andra tecknen kopplar till den och till varandra. De här relationerna illustreras i mina figurer.

Jag har fastställt betydelserna hos olika tecken på grund av deras mening och bildat en diskurs kring en nodalpunkt som binder ihop dem. Med andra ord: de som har varit de centrala tecknen har format diskurserna. Jag har gjort analysen genom att betrakta vilka tecken som återkommande har lyfts fram i samma relationer.

Den diskurs som jag kallar för allmänbildande skola har jag format genom att det fanns många texter som kopplade till skolvärlden ur svenska språkets perspektiv. Några texter från Medborgarbladet visar hur jag har sammanställt diskursen:

”Vi har fått höra hur svenskan står i vägen för andra språk och ämnen. Den som aldrig reflekterat över ”tvångsmatematik” eller ”tvångsbiologi” utan insett att alla ämnen är en del av skolans –allmänbildande uppdrag har inte heller upplevt problem av att landets båda nationalspråk hör till denna allmänbildning.” (MED 5/2010).

”Vi vill ha en allmänbildande skola, där ett viktigt element är rätten att lära sig språk. Diskussionen om den obligatoriska svenskan och finskan i våra skolor är inte enbart en fråga om Finland som ett land med två nationalspråk. Det är inte heller enbart en fråga om att respektera vårt historiska arv.” (MED 5/2010).

Det privilegierade tecknet visar sig i de här utdragen vara allmänbildande skola: det är det som oftast lyfts fram och som konstrueras som det centrala för de andra tecknen

kring det här diskussionsämnet. Andra tecken som är i nära kontakt med skolan är till exempel nordiskt samhörighet på grund av historiska arv. Dessa kopplar till framtidens politik och genom det till det strategiska jobbet som speciellt Svenska folkpartiet säger att de är ute efter. Det här framtidens strategiska jobb har koppling till undervisningen och vidare till läroplaner och timfördelning. Undervisningen kopplas igen till allmänbildningen.

Innehållet har alltså varit den enheten som har påverkat vilka nodalpunkterna jag har hittat, och vilka diskurser jag har kunnat utforma. Jag har dock inte markerat i figureerna om något av de presenterade tecknen är ett element eller en flytande signifikant, utan kommenterar dem i analysdelen om de finns.

Pekka Ruissalos kategorier (se vidare avsnitt 4.4 nedan) använder jag vid sidan av analysdelen på ett sätt som det är relevant och möjligt. Det var inte möjligt att kommentera alla kategorier i varje fall därför att det finns många olika texttyper som har olika konstruktioner. Därför har jag tagit med de kategorier som framträder i diskursen ifråga. Den här analysen har jag gjort genom att tolka texternas innehåll och meningsyta, men jag har också observerat den textuella nivån, alltså ordval och retorik. De exempel som jag har plockat fram och som presenteras i analysen av varje diskurs representerar de kategori val som jag har gjort i enlighet med Ruissalos analysmodell. Senare i slutet av uppsatsen kommenterar jag tidningarna i deras helhet genom Ruissalos kategorier.

I analysen har jag gått till väga på följande sätt: jag har läst materialet tre gånger. Först har jag plockat fram alla textbitar som tar upp någonting om svenska språket, tvåspråkighet eller andra punkter såsom språkproblem i Finland. Under den andra gången har jag sorterat ut sådana texter som inte syntes höra till temat när de hade betraktats närmare. Under den sista läsgången har jag kategoriserat texterna och ställt upp en tabell (bilaga) med de övergripande kategorierna som jag kallar diskurser.

4.4 DISKURSIVA DRAG ENLIGT RUISSALO

I detta avsnitt diskuterar jag Pekka Ruissalos (2011) modell från hans pro gradu -arbete, där han studerade maktdiskurser under presidentval år 2006 (se på kapitel 1.2). Ruissalo

baserar sin kategorisering på Norman Faircloughs kritiska diskursanalys. Enligt Fairclough bygger språkbruket våra identiteter, relationer och vårt vetande. Han närmar sig diskurser genom begreppen genre, diskurstyp, aktivitetstyp, stil, form och röst (Fairclough 1997:100-103, Ruissalo 2011:40). Ruissalo använder begreppet genre genom att genrekategorisera olika nyhetstyper i sitt material, och det har jag också gjort. Jag har kategoriserat textstilarna utifrån vilka typer de representerar: om det är fråga om en ledare, en artikel eller till exempel en åsikt. Enligt Ruissalo är det här värt att notera eftersom till exempel ledaren jämfört med andra texttyper är helt annorlunda ur journalistisk synpunkt. (Ruissalo 2011:40).

Ruissalo har vidare betraktat aktivitetstyper, stilar, former och röster genom en närmare läsning av tidningarna och senare har han kopplat ihop dem alla. Aktivitetstyper enligt honom kan vara till exempel *observerande*, *deltagande*, *reagerande*, *passiva* och *aktiva*. Naturligtvis beror dessa typer av tidningen och texterna som man forskar i, det kan finnas också andra typer än Ruissalos. Texternas stil kan enligt Ruissalo vara *analytisk*, *lugn*, *kritisk* eller *ställningstagande*. Viktig är också formen. Då observerar man om formen på texten stödjer det som sägs, det vill säga om texten representerar den formen som de konventionella ramarna ger om det är fråga till exempel om en ledare eller en åsikt. Vem som talar, alltså rösten: journalisten som anses ganska neutral eller politikern som agerar subjektivt från sina egna utgångspunkter, betraktar man också. Rösten berättar till exempel om *objektiviteten* jämfört med *subjektiviteten*. Jag anser att dessa drag fungerar bra som utgångspunkt till mitt arbete också, därför att de erbjuder en klar bild till läsaren men möjliggör också en relevant analys där någon jämförelse också kan uppnås. Speciellt när det är fråga om diskursanalys som baserar sig starkt på forskarens subjektiva utgångspunkter är det viktigt att ha också något annat analytiskt och sammankopplande verktyg. Jag kopplar ihop dessa synpunkter och Ruissalos kategorier med Laclau och Mouffes diskursteoretiska ram.

Ruissalo betraktar diskussionen kring presidentvalet i sin avhandling och utnyttjar Faircloughs maktorienterade verktyg för sin analys. Han analyserar materialet med sådana frågor som hur man kan använda tidningstexten i fråga, hur den eller de har producerats, hur den kan tolkas, vad texten ifråga berättar om diskursordningen och hurdana konsekvenser samt sociokulturella relationer texten har. (Ruissalo 2011:34). Jag i min tur ska använda modellen för att peka på hur diskurserna artikuleras i relation till varandra och hur de skiljer sig från varandra. Laclau och Mouffes begrepp samt

Ruissalos modell stödjer varandra genom att ge en helhetsbild av situationen på ett sätt som inte heller Laclau och Mouffes eller Ruissalos modell ensamma kunde ge.

5 ANALYS

I detta kapitel analyserar jag partiernas medlemstidningar. Textmaterialet är valt utifrån tema, alltså svenska språket eller svenskheten i Finland. Jag har valt ut sådana artiklar, nyheter eller andra texter för analysen som har något att göra precis med svenskans ställning i Finland eller med något annat tema som närmar sig detta. Samtidigt representerar de texter som har en politisk agenda, de var mer eller mindre också valkampanjer som både implicit och explicit presenterade svenska språkets ställning som ett centralt valtema.

Man måste kunna säga vad som är det yttersta kriteriet för de kategoriseringarna man arbetar med. Mats Börjesson anser att något sådant självklart eller objektivt kriterium inte finns. De är alltid partiella. (2003:56). Det här innebär att någon annan skulle ha kunnat utforma kriterierna på ett annorlunda sätt. En text lämnar alltid spår av sin skribent, men läsaren med sin kontext är den som tar emot meningarna och resultatet – hur läsaren uppfattar det som sägs i texten – kan slutligen vara helt annorlunda än det som skribenten har menat. Texterna är också mycket mångsidiga enheter, och därför ger ingen kategorisering en fullständig bild av deras natur. Därför är tolkningen i den här uppsatsen delvis subjektiv. Genom en öppen och noggrann metodredovisning med motiveringar av tillvägagångssättet och gjorda val kan forskaren dock argumentera för sin syn.

I tabellerna nedan visar jag hur omfattande materialet är. Jag har samlat ihop alla texter och deras texttyper så att också läsaren kan se hurdana texter det finns, hur mycket och hur temat betonas i tidningarna.

Tabell 1. Textformer och -typer med svenskan i blickpunkt i Medborgarbladet.

	Ledare	Ordföranden	Nyhet	Artikel	MED dig i politiken	Viceord- föranden
Nr 5/2010	1	1	1	3	3	
Nr 1/2011					1	
Nr 2/2011	1	1		4	1	
Nr 3/2011	1			2		1
Tot.	3	2	1	9	5	1

I tabellen ovan presenteras alla texttyper där diskurserna kring svenskan kan hittas. Den berättar alltså hur många gånger per tidning en viss textform behandlade temat ifråga och i vilka texttyper den uppträder. *Ordföranden* och *Viceordföranden* är kolumner som är skrivna av Svenska Folkpartiets ordförande (Stefan Wallin) och viceordförande (Nils Torvalds). *MED dig i politiken* är en spalt som har samlat ihop korta nyheter som rör Finlands politiska fält och Svenska Folkpartiet.

Tabell 2. Textformer och -typer med svenskan i blickpunkt i Perussuomalainen.

	Ledare	Nyhet	Åsikt	Valtema	Presentation	Övriga
Nr 1/2011					3	3
Nr 2/2011	1	1			1	
Nr 3/2011					4	2
Nr 4/2011	1			1	1	
Valnummer	1			1	1	
Nr 5/2011			1	1	3	
Nr 6/2011			1			
Tot.	3	1	2	3	13	5

I tabellen ovan visas samma aspekter från Perussuomalainen som i Medborgarbladet. Med *Presentation* menar jag presentationer av riksdagskandidaterna. En sådan kategori förekommer inte alls i Medborgarbladet. Med *Valtema* beskriver jag till exempel en

presentation av valprogrammet och kategorin *Övriga* betyder till exempel en gallup, inbjudan till en demonstration och så vidare.

Som synes kan man hitta temat 21 gånger i Medborgarbladet medan i Perussuomalainen tas det upp 27 gånger. Det finns flera nummer av Perussuomalainen än av Medborgarbladet, men ändå anser jag att skillnaderna är inte för stora för analysen. De olika betoningarna är nämligen kristallklara trots olika antal tidningsnummer.

I Medborgarbladet är den största kategorin artiklar (nio gånger) medan i Perussuomalainen uppträder temat 13 gånger i presentationer av riksdagsledamotkandidater. Det finns inte alls en sådan kategori som artiklar i Perussuomalainen såsom det gör i Medborgarbladet. Det finns bara en text som kan kategoriseras som en nyhet i alla nummer av Perussuomalainen, medan det finns en nyhet och fem mindre nyheter i Medborgarbladet.

Det finns en kategori som kallas åsikt och som finns bara i Perussuomalainen, inte alls i Medborgarbladet. Temat uppträder i totalt två åsikter. Presentationerna av kandidater är ganska korta och det finns många av dem i nästan alla nummer av Perussuomalainen. Åsikter i sin tur är korta eller medellånga texter som finns i några nummer, alltså det finns ingen regelbundet återkommande tidningsdel som skulle presentera åsikter. Inte heller finns det en sådan i Medborgarbladet. Jag lyfter fram dessa två kategorier, åsikter och presentationer, därför att deras natur i Perussuomalainen är liknande. Deras syfte är dock olika. Därför var det motiverat att skilja mellan dem i analysen.

Om man vill framlägga några hypoteser i förväg kunde man anta att betoningarna i de olika tidningarna är mycket olika. Jag baserar den här presumtionen på gapet mellan de nyhetsorienterade och åsiktorienterade innehållen i tidningarna. Medborgarbladet presenterar språkfrågan nio gånger i olika artiklar, sex gånger i olika nyheter och resten i olika analytiska kolumner och ledaren. I Perussuomalainen betonas olika åsikter och övriga fall samt presentationer av Sannfinländarnas valteman. I ledaren kommer temat svenskan eller svenskheten i Finland upp tre gånger såsom i Medborgarbladet, men i de analytiska nyhetstexterna finns det bara en gång. Därför kunde man säga att Medborgarbladet är mera nyhetsorienterad medan Perussuomalainen behandlar frågan på en mera åsiktsrelaterad basis.

I nästa avsnitt ska jag gå genom själva diskurserna som jag har hittat och analyserat baserat på tidningstexterna.

5.1 DISKURSER

Jag har hittat sex olika diskurser samt några som kan kategoriseras som övriga. Diskurserna kallar jag *nordiskt samarbete*, *allmänbildande skola*, *framtidsstrategisk diskurs*, *valtävling*, *invandring och nedsättande utan motivering*. Den sistnämnda anser jag vara en sådan diskurs som utmanar eller på ett sätt protesterar mot de andra diskurserna och jag återkommer till detta senare. I det här kapitlet går jag genom alla diskurser och pekar på vilken tidning som har belägg på vilka och i hurdana situationer de förekommer.

Jag presenterar varje diskurs med några exempel och en djupare analysdel. Det finns också en separat figur som beskriver relationen mellan olika tecken. Genom de här figurerna visar jag relationerna mellan en central nodalpunkt och de tecknen som i sin tur står i relation med den och med de andra tecknen. Alla de exempel som jag har samlat ihop utgör grunden för de ekvivalenskedjor som man kan se i figurerna. Några tecken kan ibland förekomma i många diskurser eller vara tillfälliga, alltså vara element eller flytande signifikanter. De kommenterar jag i analysdelen inom varje diskursbeskrivning.

Jag presenterar nodalpunktfigurer vid varje diskursbeskrivning, men jag analyserar Medborgarbladet och Perussuomalainen i olika figurer för att göra analysen tydligare. Det finns ingen speciell orsak till vilken av dem som presenteras först. Vid sidan av analysen ska jag kort kommentera diskurserna med hjälp av Pekka Ruissalos kategorier och hur de samspelar med mina observationer. Jag observerar alltså aktivitetstyp, stil, form och röst i sådana fall där de kan fastställas på en diskursiv nivå. Till Ruissalos modell återkommer jag i nästa kapitel, där jag observerar hurdana tidningarna ifråga är på grund av sitt innehåll och Ruissalos modell.

5.1.1 Nordiskt samarbete

Nordiskt samarbete som diskursivt tema hittade jag en gång i Perussuomalainen-tidning och totalt tre gånger i Medborgarbladet. Det som ofta binder ihop diskursen är begreppet nytta: attityden bakom diskursen tycks vara att finska folket är privilegierat därför att Finland erbjuder oss ett nordiskt språk. Med hjälp av svenska får vi till exempel en möjlighet att höra ihop med alla nordbor. Oftast i den här sortens debatt anser man att det skulle hjälpa hela finska folket därför att handeln och annat socialt samväre blir lättare när hela Norden har något gemensamt språk (se kapitel tre om samhällsdebatt). Speciellt i Medborgarbladets texter kan man läsa mellan raderna att vi inte kan eliminera den obligatoriska skolsvenskan utan att det skulle störa dessa privilegierade rättigheter. I Medborgarbladet anser olika skribenter att det framför allt är nyttigt att vi har den här möjligheten att studera svenska i Finland, och motiveringar är till exempel historia och bättre färdigheter att förstå den gemensamma nordiska kulturen. Det som är värt att märka är att det också finns en text som faktiskt säger att man inte ändå behöver någon obligatorisk skolundervisning i Finland (se exempel nedan). Den här aspekten har också texten i Perussuomalainen.

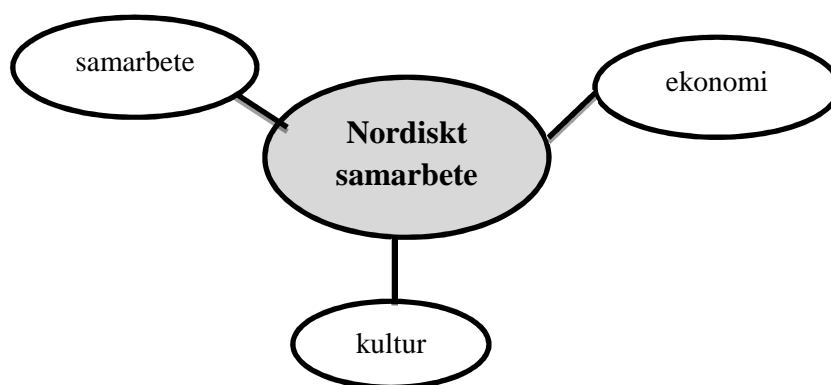
Man kan dock inte direkt identifiera om den här diskursen enbart är positivt eller negativt laddad mot svenska språket. Diskursen uppträder bara fyra gånger totalt, och jag anser att dess meningsyta i Perussuomalainen är ganska kluden medan i Medborgarbladet närmar sig skribenterna frågan på en analytisk – till och med strategisk – nivå. Den här diskursens natur är alltså mycket kluden då man ser till Ruissalos modell, och till exempel aktiviteten och stilen beror på vems röst – alltså vilken tidning – som talar.

I Medborgarbladet betraktas till exempel en hypotetisk situation där hela Norden skulle bilda en förbundsstat (MED 5/10), medan några månader senare i nummer 2/11 betraktas språksituationen där grundlagen inte räcker till på en administrativ nivå i en kommun. Då hänvisar man till de andra nordiska länderna och deras modell. I allmänhet uppfattar jag ändå att nordiskt samarbete i båda tidningar anses som en bra och tillgänglig situation som finländarna måste sträva efter. Speciellt i Medborgarbladet förenar denna diskurs sig med den strategiska diskursen (se 5.1.3) när det är fråga om det nordiska samarbetet.

Det finns en flytande signifikant, alltså ett tecken som har en motstridig betydelse och som uppträder i båda tidningarna inom den här diskursen: kultur. I Perussuomalainen är man ute efter en enspråkig finsk kulturmiljö medan i Medborgarbladet upprepar man i många olika fall att de är ute efter ett tvåspråkigt och ibland multikulturellt Finland, som bygger på det historiska arv som man har i Finland.

Några centrala element finns det också. Strategi, historia och valtema som uppträder i Medborgarbladet inom denna diskurs finns också i andra diskurser. Jag presenterar dem senare.

Figur 1. Nordiskt samarbete i Perussuomalainen.

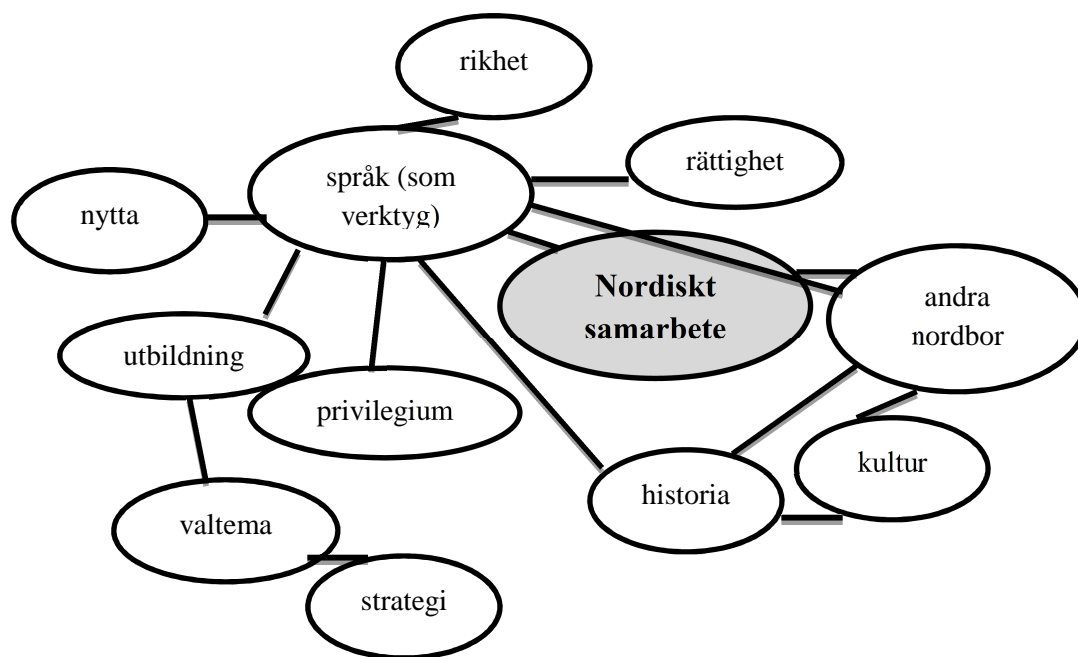
Nordiskt samarbete ligger i marginalen i Perussuomalainen. Det finns bara tre ganska separata tecken omkring nodalpunkten. Det finns också bara en text i analysen: Ralph Jaaris åsikt (PS 5/11), som binder ihop tecknen samarbete, ekonomi och kultur:

”Suomella on Pohjoismaiden Neuvoston jäsenenä kunniakkaat perinteet jo yli 50 vuoden ajalta. Tätä vapaaehtoiseen yhteistyöhön perustuvaa toimintaa tulisi mielestäni laajentaa. Siihen tulisi liittää yhteinen valuutta (kruunu?), yhteinen talouspolitiikka ja yhteinen kulttuuripolitiikka. Tällöin Paasikiven sotien jälkeen tähdentämää ruotsin kielen merkitystä Suomessa ei saisi unohtaa, vaikka mitään ”pakkoruotsia” tuskin kaivataan.” (PS 6/11).

Han skriver i sin åsikt att vi behöver nordiska samarbetet på en generell nivå. Han föreslår en gemensam valuta samt gemensam ekonomi- och kulturpolitik inom de

nordiska länderna. Han säger också att man inte får glömma bort svenskans stora roll i Finland, men att man inte längtar efter tvångssvenskan. Åsikten skiljer sig ganska mycket från andra textmaterial som jag har hittat i Perussuomalainen därför att Jaari ändå förhåller sig ganska positivt till temat trots att han troligen protesterar mot just den obligatoriska svenskan i Finland. Jag ska beskriva senare hurdana – till och med mycket mera protesterande – texter det vanligtvis finns i Perussuomalainen. Men om vi koncentrerar oss på det här exemplet och Pekka Ruissalos analytiska verktyg anser jag att den här texten ändå tar ställning, är ganska analytisk (den försöker ge motiveringar till olika påståenden) och aktiv på grund av dess framåtriktade ton. Den tar alltså ställning, men protesterar inte så starkt.

Figur 2. Nordiskt samarbete i Medborgarbladet.

Nordiskt samarbete är en mångsidig diskurs när man observerar Medborgarbladet. I Medborgarbladet använder man Nordiska samarbetets diskurs tre gånger: två gånger i artiklar (5/10 och 2/11) och en gång i en ledare (5/10).

Det finns ett brett nätverk, som binder ihop olika centrala tecken såsom språk och andra nordbor. Språket anses som verktyg som binder ihop sådana teman som rikhet, nyttä och privilegium. Språket kopplas till utbildningen, som också blir Svenska Folkpartiets ideologiska valtema och som ofta används i strategiska sammanhang i tidningarna.

Språket kopplas också till historien och genom den till kultur. Båda dessa används också i sammanhang med andra nordbor.

”Det är inte heller enbart en fråga om att respektera vårt historiska arv. Utan det är i hög grad fråga om vår inställning till den allmänbildning som vi vill erbjuda kommande generationer. Allmänbildning och språkkunskaper är en rikedom.” (MED 5/10)

”Jag har snarast varit lite skeptisk. En tidigare chef sade åt mig att Norden är någonting som de utrikesdepartementare som inte kan engelska håller på med. Men jag upptäckte att det finns starka skäl för en union.” (MED 5/10)

Det som är centralt är att utbildning i sin tur binder ihop tecken som strategi och valtema, vilka också är centrala nodalpunkter själva och som jag presenterar senare. Utbildning, historia och kultur är kanske de mest omtalade temana som ofta lyfts fram när svenska språket diskuteras i offentligheten i Finland.

I det här fallet blir temat också ett valtema eller en strategi därför att utbildningen kopplar ihop dem med den här diskursen. Den här strategiska samt valtematiska synpunkten syns till exempel när skribenterna skriver att ”vi” måste göra något tillsammans, eller att ”vi” är ute efter ett bättre, tvåspråkigt Finland. Det som bör påpekas är att den här diskursen mestadels finns mellan raderna: skribenten säger oftast inte direkt att han eller hon är ute efter nordisk verksamhet, men läsaren uppfattar det oftast utifrån kontexten.

” – Periferierna är problematiska, men språkfrågan blir det enskilt största hindret, säger Wetterberg. Han tror inte på en obligatorisk undervisning, men antar att intresset för nordiska språk skulle öka efter en sammangång. Språkkunskapen blir en merit i högre grad än tidigare.

Blir finlandssvenskan det gemensamma nordiska språket?

– Eller skandinaviskan? Det handlar mer om att lära sig begripa andra dialekter. Må bästa dialekt vinna!” (MED 5/10)

Om vi observerar Pekka Ruissalos aktivitetstyper konstaterar jag, att aktiviteten är observerande, aktiv och reagerande i denna diskurs i Medborgarbladet. Texterna observerar samhället, gör analyser och tar ställning samt ger synpunkter till diskussionen. De reagerar också till debatten. Stilen är analytisk och ganska lugn, och tar ställning. Jag anser att i en ledare tar skribenten alltid ställning för eller mot något, och det faktum att denna diskurs förekommer i en ledare betyder att Medborgarbladet tar ställning, men gör det på ett analytiskt och lugnt – alltså inte på ett provokativt - sätt. Det här kan vi se när vi tittar på exemplen ovan.

Det är lite överraskande att den här diskursen inte har en större representation än tre texter i Medborgarbladets fall. Nordiska samarbetet var ett av de överhängande temana som nämndes i Svenska Folkpartiets valprogram (2011). Det skrevs till exempel att Norden är den naturliga utgångspunkten för Finlands internationella samarbete, både i EU och i övrigt. Svenska Folkpartiet ville också öka det nordiska samarbetet inom utrikes-, säkerhets- och biståndspolitiken och samordna de nordiska ländernas utlandsbistånd. Trots detta uppträder temat så få gånger i samband med språket. Den här överraskande situationen kan man förklara till exempel på det sättet att Svenska Folkpartiet tar svenska språket som givet och fokuserar på det nordiska samarbetet med större linjer än på språkets nivå. Språket är ett medel för kommunikation och samarbetet mellan de nordiska länderna och dess värde behöver inte understrykas i den här situationen när nordiska samarbetets betydelse avslöjas i andra principer till exempel när man diskuterar skolfrågor. Skolpolitiken utformades till en egen diskurs som jag fokuserar på härnäst.

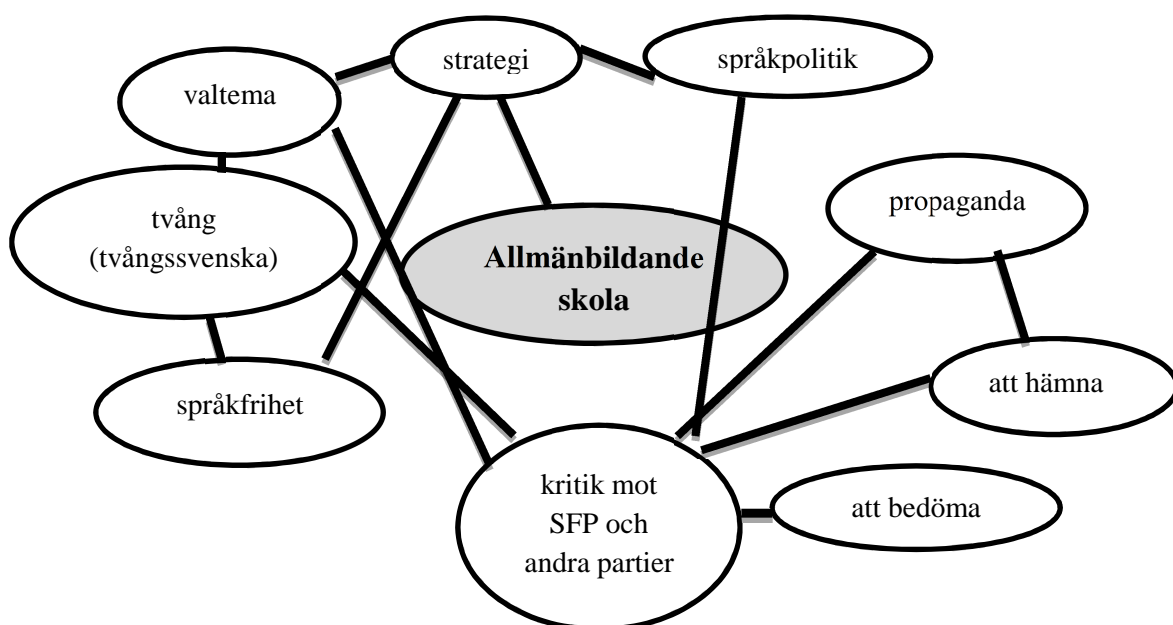
5.1.2 Allmänbildande skola

Diskursen allmänbildande skola förekommer sju gånger i Perussuomalainen och tretton gånger i Medborgarbladet. Det var alltså diskursen som man förekommer näst mest med totalt tjugo gånger. Allmänbildande skola var temat som jag tidigare förutsåg att vara det mest frekventa beroende på partiernas valprogram. Det är också temat som möjligtvis är det mest omdebatterade och på samma gång det mest synliga för lekmanen genom olika medier. Skolan, språket och dess värde är någonting som i princip är viktiga för alla finländare på något sätt, och som nästan alla har någon åsikt

på. Det är alltså ett sådant tema som är lätt för ett parti att få tag i och få offentlighet för på samma gång.

De mest centrala elementen här är valtema och strategi. Det sistnämnda uppträder inom den här diskursen i båda tidningarna, valtemat bara i Perussuomalainen.

Figur 3. Allmänbildande skola i Perussuomalainen.

”RKP:tähän tukevat kaikki valtapuolueemme pakkoruotsin lisäämisessä – täysin kansalaisten tahdon vastaisesti. Ylimielisestä asenteesta todisti opetusministeriön juuri julkaistu suunnitelma, jossa ruotsinkielen pakkoopetusta [sic!] lisätään. Ja hyttipolitikoinnistaan tuttu Kimmo Sasi todistelee täysin totuuden vastaisesti, että pakkoruotsi on muka määrätty perustuslaissa - täyttä puppua! Kyllä meno on ollut niin armotonta, että nyt jos koska on syy äänestää. Jollei muuten niin vaikka suloiseksi kostoksi. Eli demokratiassa voi ja saa kostaa äänestämällä!” (PS 5/11).

Det centrala tecknet i Perussuomalainen är strategi, som kopplas samman med språkpolitik, språkfrihet och valtema. De i sin tur kopplas oftast ihop med tvång och kritik mot den, Svenska folkpartiet och de andra partierna. Det här görs ofta med bedömningar och propaganda. Ofta ser det ut nästan som om den här kritiska och

provokativa synpunkten vore Sannfinländarnas sätt att föra språkpolitiken, och därför har kritiken förbindelse med den i figuren.

När man tittar på det exempel som jag lyfte fram från materialet kan vi se att perspektivet är helt olika beroende på vilket parti som argumenterar. Exemplet här är en åsikt skriven av riksdagsledamot Veltto Virtanen, och han bedömer mycket starkt den så kallade tvångssvenskan. Speciellt är att han nämner en annan politiker, Kimmo Sasi från Samlingspartiet, och ganska färgrikt berättar att han, enligt Virtanen, ljuger om den obligatoriska svenskan och dess status i grundlagen. Det här syns också i figuren, som bildar diskursen. Virtanens text är ganska tydlig när man tittar på materialet: han anser att finska folket borde rösta på honom eller Sannfinländarna för att hämnas. Tvångssvenskan och kritiken mot den blir här också ett valtema.

Den här frimodigheten är inget vanligt sätt att agera inom riksdagsvalet, men retoriken är ganska typisk för tidningen ifråga. Den strävar efter diskussion och motsättningarna mellan Sannfinländarna och de gamla stora partierna, men som vi kan se på diskursen Nedsättande utan motivering (5.1.6 nedan), finns det bara få riktiga argument som styr Sannfinländarnas opinioner.

Diskursen utformar sig ganska negativt laddad mot tvångssvenskan, så därför anser jag att den är kritisk, tar starkt ställning och protesterar. Den är också aktiv på grund av aktivt deltagande i debatten.

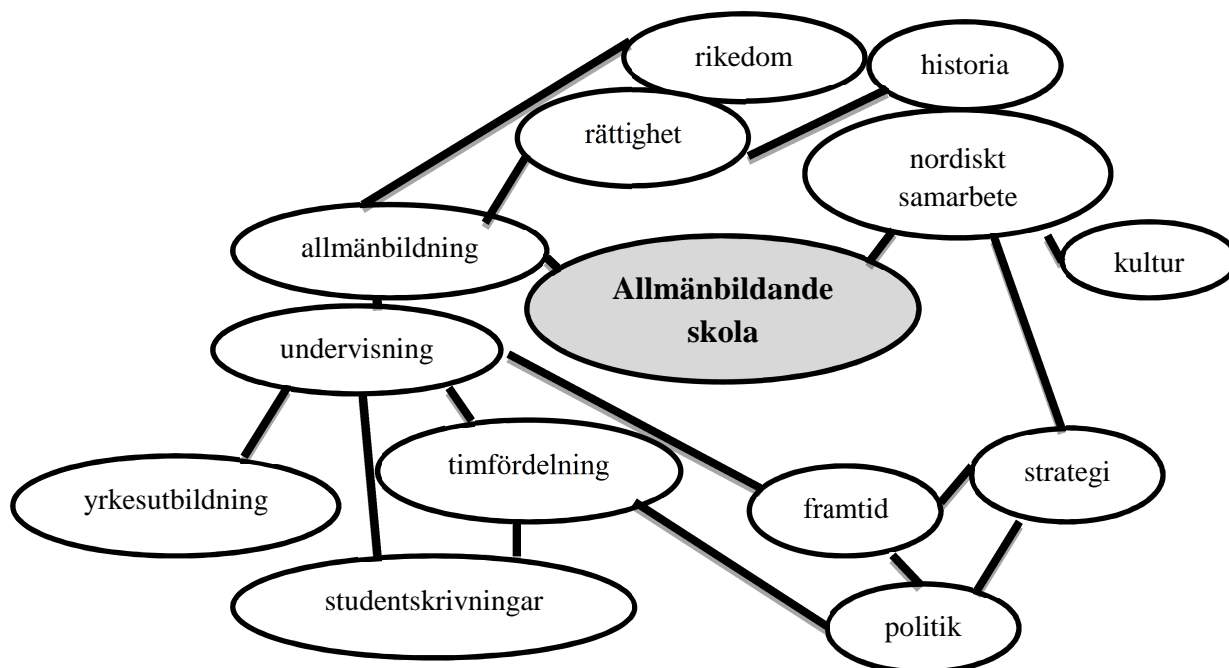
Andra fall där tidningen Perussuomalainen lyfter fram diskursen ifråga består mestadels av valtemana och deras genomgång (fyra gånger). På det här sättet blir valtemana kopplade till den strategiska synpunkten. I fråga om valteman säger man till exempel ganska rakt att Sannfinländarna vill göra svenska till ett frivilligt ämne därför att man behöver mångsidigare språkkunskaper, och att någon tjänstemanssvenska inte behövs längre. Valtemana kommer direkt från Sannfinländarnas valprogram. Strategi och valtema uppträder alltså som element här.

”Ruotsin kieli valinnaiseksi: tarvitaan monipuolisempaa kielitaitoa.” (PS 4/11, extra, 5/11)

”Vaatimus virkamiesruotsin suorittamisesta on poistettava.” (PS 4/11, extra, 5/11)

Det finns också några mindre texter i urvalet. Det finns en presentation av en kandidat, en åsikt och en annons om en språkfrihetsdemonstration som jag har kategoriserat till den här diskursen.

Figur 4. Allmänbildande skola i Medborgarbladet.

”Vi vill ha en allmänbildande skola, där ett viktigt element är rätten att lära sig språk. Diskussionen om den obligatoriska svenskan och finskan i våra skolor är inte enbart en fråga om Finland som ett land med två nationalspråk. Det är inte heller enbart en fråga om att respektera vårt historiska arv. Utan det är i hög grad fråga om vår inställning till den allmänbildning som vi vill erbjuda kommande generationer. Allmänbildning och språkkunskaper är en rikedom.” (MED 5/10).

”– Poängen är att skapa tydliga ramar för ett [nordiskt] samarbete. Tanken är så intressant att vi ska rota rätt djupt innan vi avfärdar den.” (MED 5/10)

De centrala tecknen är allmänbildning och nordiskt samarbete. Diskursen är mycket omfattande, och tecknen har olika förbindelse mot olika håll. Det viktigaste elementet,

som också kunde vara en flytande signifikant i detta fall, är igen strategi. Andra är undervisning, samarbete, historia och kultur. De presenteras i olika sammanhang inom olika diskurser. Jag anser att undervisningen är här ett produktivare tecken jämfört med till exempel det nordiska samarbetet, som ligger mera i marginalen och mellan raderna. Det verkar också som om Svenska folkpartiet gjorde ett ideologiskt arbete där man inte behöver nödvändigtvis säga direkt vad man är ute efter (såsom Sannfinländarna tycker om att göra) utan man gör konstant strategiskt arbete med stora linjer och mellan raderna.

”Vi har fått höra hur svenskan står i vägen för andra språk och ämnen. Den som aldrig reflekterat över ”tvångsmatematik” eller ”tvångsbiologi” utan insett att alla ämnen är en del av skolans allmänbildande uppdrag har inte heller upplevt problem av att landets båda nationalspråk hör till denna allmänbildning. (--) Det handlar om vilja - på samma sätt som man på många håll i Svenskfinland länge satsat på utökad finskaundervisning.” (MED 5/10)

Wallin: Skapa svenska strukturer inom yrkesutbildningen i Nyland:

Det enda sättet att långsiktigt trygga en livskraftig svenskspråkig yrkesutbildning, som dessutom garanterar näringslivets behov av kunnig arbetskraft, i Östra Nyland är en fusion mellan yrkesinstitutet Inveon och Practicum med verksamhet både i Helsingfors och Borgå.”

(MED 5/10)

Medborgarbladet utformar diskursen på ett mycket annorlunda sätt än Perussuomalainen. Diskursen uppträder tretton gånger i tidningen, och materialen är ganska omfattande. Det finns två ledare (5/10 och 2/11), sex artiklar (tre stycken i 5/10, 1/11, två stycken i 2/11), tre Med dig i politiken -nyheter (två stycken i 5/10, 1/11), en skrivtävlingsartikel (3/11) och en kolumn av ordföranden (5/10). Temana som man skriver om i dessa fall är till exempel ett rikare Finland genom språkundervisning, språkinläring, timfördelningsarbete, yrkesutbildning, studentskrivningar och dess framtid och hur man kopplar språkinläringen och skolan i en tvåspråkig familj. Samtalsämnena är ganska omfattande inom skolpolitikens ramar. Och som exemplet visar, närmar temat sig också sådana mönster som kom fram också i Nordiska

samarbetets diskurs: den gemensamma historien och kulturen mellan nordiska länderna, rätten att studera språk och allmänbildningen upprepas också här.

Diskursens natur är aktiv och observerande. Att vara aktiv betyder här igen att man reagerar och är ute efter att påverka. Texterna tar också ställning, men är samtidigt lugna och analytiska: de provocerar inte och ger analytiska bakgrundsbeskrivningar när de behövs. Medborgarbladet närmar sig diskussionen också ur en strategisk synpunkt. Det här är intressant beroende på faktumet att den framtidsstrategiska diskursen (se nästa avsnitt) var den som man använde mest. Strategin har alltså uppträtt som element och flytande signifikant i nästan alla andra diskurser hittills.

5.1.3 Framtidsstrategisk diskurs

Den strategiska diskursen var den mest frekventa i analysen med 21 förekomster. I Perussuomalainen förekommer den elva gånger och i Medborgarbladet tio gånger. Den här diskursen utkristalliserade sig ganska snabbt speciellt när jag läste genom Medborgarbladets texter. Nyckelordet är strategi, och det används som sådant och mellan raderna i varje tidning.

"[Vi vill] jobba för ett livskraftigt, tvåspråkigt, rikare och öppet Finland." (MED 2/2011)

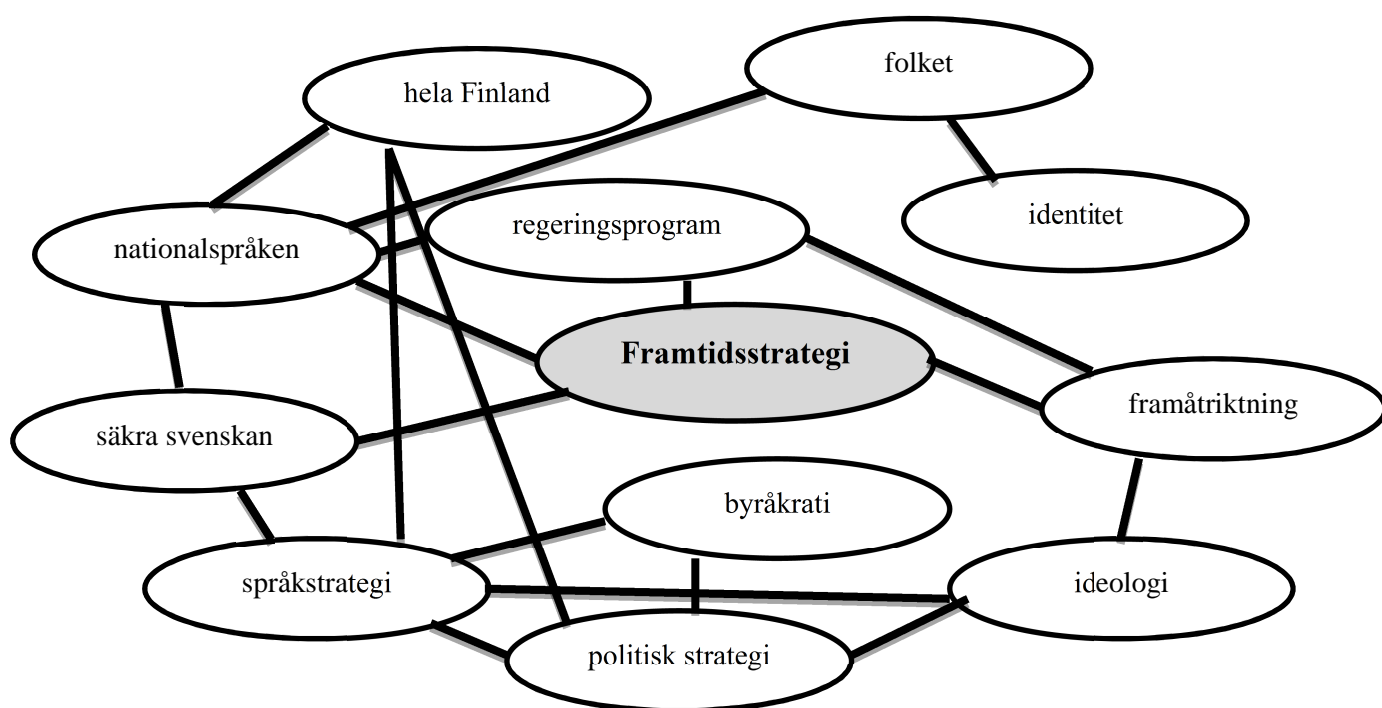
I exemplet ovan säger man, att Svenska Folkpartiet vill jobba för Finland, som är livskraftigt, rikare och öppet. Det här kommer att bli verkligheten om man röstar på Svenska Folkpartiet. Det här anser jag att vara strategiskt tal trots att ordet strategi inte nämns. Det här är den formen av strategiskt tal som man brukar använda mycket i Medborgarbladet.

Strategin tycks vara ett centralt tecken som uppträder på många olika håll både i Perussuomalainen och speciellt i Medborgarbladet. Det är alltså det element som verkar vara mest produktiv. Samtidigt är det motstridigt beroende på vilket parti som använder det: de har säkert olika utgångstankar när de gör strategiskt arbete för Finland ur språkets perspektiv. Därför är strategin ofta också en flytande signifikant. Strategin som en egen diskurs anser jag vara mycket aktiv därför att den syftar starkt till förändring. Den deltar i debatten, men reagerar också. Man tar ställning – ibland mellan raderna –

och vågar vara kritisk. Därför anser jag att den strategiska diskursen utformar sig som en av de mest överraskande i denna analys.

Det finns en annan flytande signifikant här också, nämligen utbildning. Det är också ett element, alltså det uppträder i många olika diskurser. En flytande signifikant är det därför att Sannfinländarna har en olik utgångspunkt när de talar om utbildningen jämfört med Svenska Folkpartiet. Sannfinländarna anser att utbildningen med svenska språket som ett obligatoriskt skolämne borde avskaffas, medan Svenska Folkpartiet talar starkt för den obligatoriska svenskundervisningen. Utbildningen kopplas till strategin på båda håll just genom dessa två aspekter. För Sannfinländarna är det samtidigt också ett valtema. Valtema som element finns alltså också här.

Figur 5. Strategi i Medborgarbladet.

För att förstå diskursens natur börjar jag med exemplen som jag har tagit ur Medborgarbladet. De säger att:

”Hela Finland behöver en framtidsstrategi för nationalsspråkens framtid.” (MED 5/10)

”Finland behöver en framtidsstrategi för nationalspråken och löftet om en sådan bör skrivas in i följande regeringsprogram. (--) Vi behöver ett positivt, aktivt och framåtintriktat grepp. Vi behöver klara och tydliga besked från ledande samhällsaktörer och vi behöver vilja för att säkra svenska språkets framtid som ett livskraftigt och vardagligt brukat nationalspråk, säger Wallin.” (MED 5/10).

”Wallin framhåller vikten av att skapa ett vidsynt och brett resonemang kring hur vi vill bevara våra nationalspråk, också finskan.

– Nu behövs en nationell språkstrategi. Den skall framställas genom målmedvetet arbete och via nya konstruktiva drag!” (MED 1/11)

Man säger direkt att Finland behöver en språkstrategi eller en politisk strategi, och då får diskursen en ideologisk nivå. Det som är anmärkningsvärt är att strategin spelar två roller till Svenska Folkpartiet: å ena sidan vill partiet få uppmärksamhet på språket och dess användare, alltså finlandssvenskarna själva, å andra sidan ligger en allt större språkstrategi för hela Finland bakom tanken. Den här nivån realiseras i en Med dig i politiken -nyhet, som hette Hela Finland behöver en framtidsstrategi för nationalspråkens framtid:

”Jag vill poängtera att det är inte endast finlandssvenskarna som behöver en strategi, det är uttryckligen Finland som behöver denna strategi. Språk handlar om mera än nytta. Språket är också mera än ett skolämne. Språket är framför allt en avgörande del av ens identitet, på ett personligt och på ett nationellt plan.” (MED 5/10).

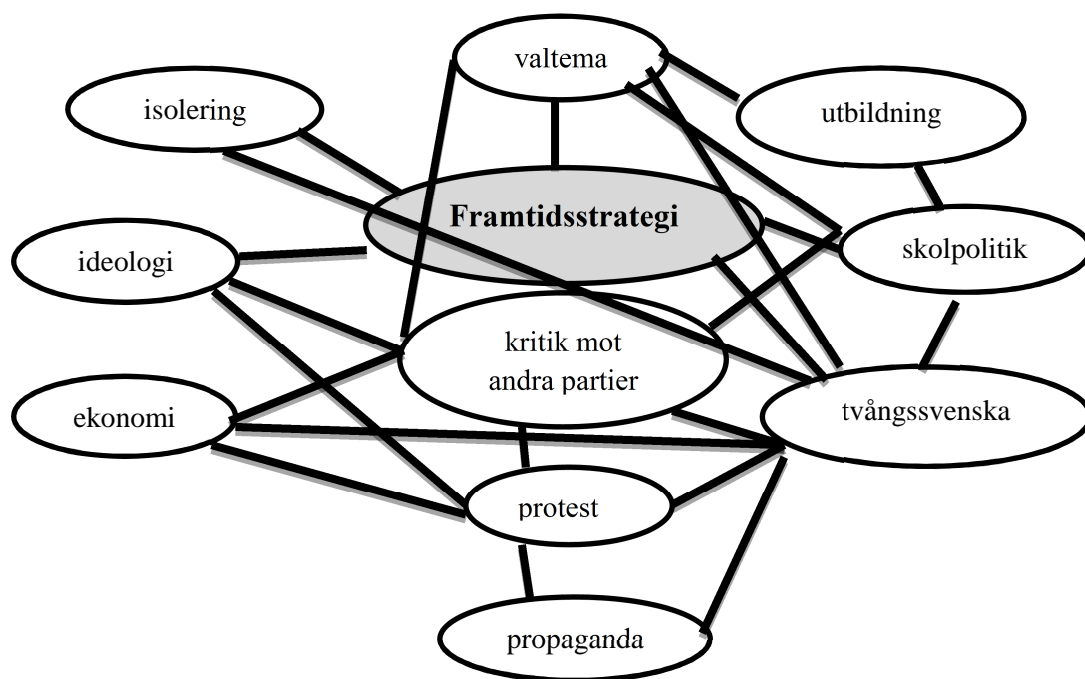
Det syns i figuren att debatten kring temat är livlig. Det finns flera olika tecken, men de mest centrala är regeringsprogrammet, nationalspråken som rör hela Finland, framåtriktningen och att säkra svenskan genom olika verksamheter såsom språkstrategi. Genom nationalspråken närmar man sig också individens, alltså finlandssvenskarnas nivå.

Medborgarbladet kommer in på den här diskursen i många olika fall. Jag hittade den i tre ledare (5/10, 2/11 och 3/11), en kolumn av ordföranden (5/10), tre artiklar (två stycken i 5/10, 2/11) och tre Med dig i politiken -nyheter (två stycken i 5/10 och 2/11). Temana lyfts fram i sådana texter som när grundlagen inte räcker till i en kommun när

det gäller språkfrågor, men mestadels framträder den i olika texter som direkt uttrycker att Svenska Folkpartiet vill formulera en språkpolitisk strategi.

Det som är ganska överraskande är att texterna som jag har kategoriserat till framtidsstrategiska inte har någon speciell koppling till det nordiska samarbetets diskurs, inte heller till den allmänbildande skolan. Strategin som sådan koncentrerar sig på byråkratin, politiken och till exempel på regeringsprogrammet. Som vi ska snart se, är situationen lite annorlunda i Perussuomalainen, där strategin kopplas starkt till andra diskurser.

Figur 6. Strategi i Perussuomalainen.

I Perussuomalainen finns det också ett bra urval av denna diskurs. Det som skiljer sig radikalt från Medborgarbladets ideologiska tänkande är strävan efter att protestera och kritisera andra partier, speciellt Svenska folkpartiet. Den enda nyhetsorienterade texten i Perussuomalainen som blev vald med i analysen representerar just den här diskursen. Texten pekar på olika politiska beslut och verksamheter som har bedrivits tidigare och konstaterar att de gamla politiska partierna har misslyckats och att Sannfinländarna vill

protestera mot dessa beslut. Den obligatoriska svenskundervisningen är en av dessa presenterade fenomen.

De centrala tecknen här är kritik, tvångssvenska, ideologi, skolpolitik och isolering. Det finns också andra tecken som jag anser vara viktiga för diskursens natur: ekonomi, propaganda och utbildning debatteras ständigt. Som element uppträder här ekonomi, kritik och tvångssvenska. Flytande signifikanter är igen valtema, men också skolpolitik samt utbildning.

”Nettikeskustelu jatkuu suorastaan raivokkaana. Tutkimukset kertovat karua kieltä Suomen kieli-ilmapiirin huononemisesta – ruotsinkielinen media puhuu jo katastrofista. Kansan sietokyky alkaa olla katkeamispisteessä, eikä ihme. Valtion koulutuskomiteoiden pitkäaikainen puheenjohtaja, professori Erkki A. Niskanen totesi, että nykyisillä koulutusohjelmilla valtiovalta sulkee suomalaiset nuoret kahden kääpiökielen häkkiin.” (PS 2/11).

Exemplet ovan representerar en framtidsstrategisk diskurs därför att dess ideologiska syn syftar till förändringen som Sannfinländarna vill nå i framtiden. Textens syfte i dess kontext är att presentera Sannfinländarnas valtema (att avskaffa tvångssvenskan) och locka röstare genom kritiken mot de andra partierna och deras gamla politik. Skribenten använder här sådana starka ord som vrede och katastrof. Metaforer som finska folkets tålomod som ska brista och isoleringen av den finska ungdomen med två minoritetsspråk berättar också om attityder och aspekter som uppträder i Perussuomalainen: därför blir tecknet ”kritik” kopplat till nästan alla andra tecknen inom denna diskurs. Samma aspekt syns i nästan alla texter i Perussuomalainen som jag har kategoriserat under den här diskursen. Till exempel ledaren i valnumret och nummer 5/11 protesterar färgrikt och starkt mot Svenska Folkpartiet:

”(--) rahavallan edustajana tietenkin taas kerran hallituksessa istuva pieni marginaalipuolue RKP, pitäen kynsin ja hampain kiinni pakkoruotsista.”

Sannfinländarna anser att Svenska Folkpartiet är en ett litet marginalparti, som representerar bara pengar (ekonomiaspekten) och som nödvändigtvis vill hålla fast vid tvångssvenskan. Tecken såsom skolpolitik, tvångssvenska och utbildning representeras

genom detta. Detta är samtidigt en provokativ protest. Också alla presentationer av Sannfinländarnas valteman där svenskan är nämnd har jag kategoriserat under den här diskursen eftersom de är skrivna i en mycket protesterande form och representerar samtidigt ideologin bakom Sannfinländarnas framtidsstrategi: Sannfinländarna vill motverka genom kritik.

Några intressanta kandidatpresentationer finns det också under den strategiska diskursen. Sami Savio till exempel närmar sig temat ur en byråkratisk synpunkt. Han anser att det inte är någon förutsättning för framgången att man behöver studera svenska obligatoriskt: ”*Ruotsinkielinen byrokratia vaatii myös paljon voimavaroja. Ruotsin pakko-opiskelu ei kuulu menestyksen edellytyksiin.*” (PS 5/11).

Den strategiska diskursen i Perussuomalainen är mycket mera kritisk än i Medborgarbladet. Jag ansåg i inledningen av denna diskurs att den här diskursen är mycket aktiv enligt Ruissalo och att den tar starkt ställning också mellan raderna. I Perussuomalainen tar skribenterna oftast ställning direkt: de vågar vara kritiska och nämna sina motståndare. Tidningen tar också mera ställning och pekar på vi mot dem - typen av debatt. Utifrån Ruissalos modell anser jag att Perussuomalainen speciellt är ute efter att reagera på den gamla politiken som de vill förändra, och deras verktyg för detta är att vara mycket kritiska. Vad skribenterna inte gör så mycket är analys, utan att ta ställning tycks vara viktigare för dem. Det som är också anmärkningsvärt inom diskursen är den starka kopplingen mellan diskurserna valtema och skolpolitik (allmänbildande skola). Jag anser också att den starka kritiken och propagandan mot andra partier representerar en koppling mellan den här diskursen och diskursen som jag har kallat nedsättande utan motivering.

5.1.4 Valtävling

Valtävlings diskurs uppträder i materialet tretton gånger: sex gånger i Perussuomalainen och sju i Medborgarbladet. I Perussuomalainen hittar man temat i sådana olika fall där ungdomsförbundet av Sannfinländarna (Perusnuoret ry) presenterar sig självt och erbjuder sina synpunkter till valkampanjer (2/11 och extra). Perusnuoret anser till exempel att det ska finnas mera unga riksdagsledamöter i riksdagen efter kommande val och de skulle stödja frivilliga språkstudier. Därför har jag kunnat hitta

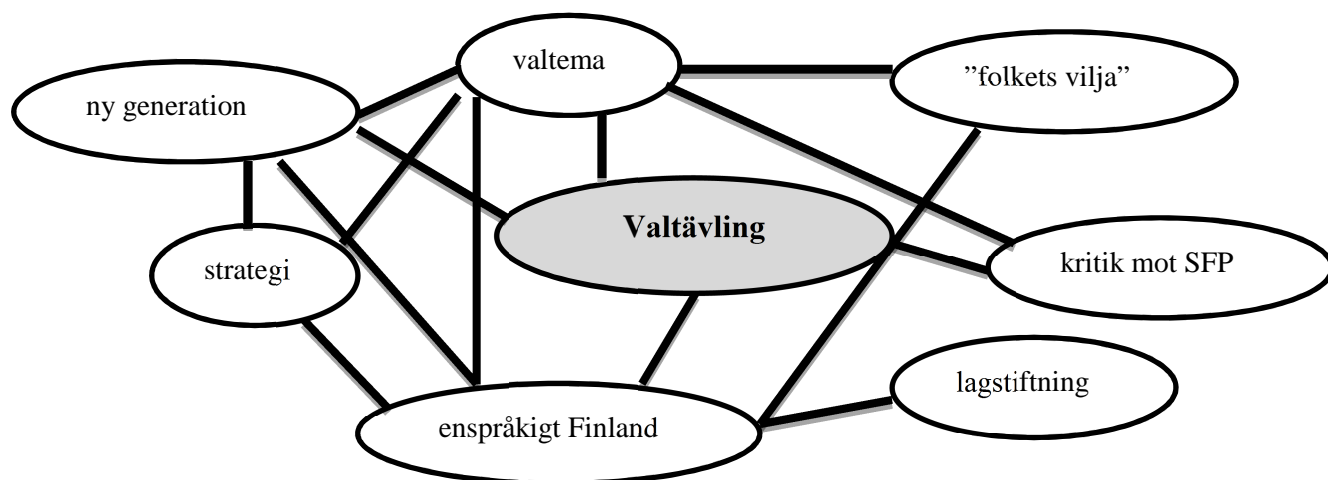
några nya tecken som inte finns i andra diskurser. Sådana är till exempel en ny generation och folkets vilja. Perusnuoret anser också att det är dags att avskaffa den obligatoriska svenskan, ju snabbare desto bättre. Ett enspråkigt Finland är ett tecken som representerar denna synpunkt. Perusnuoret vill att Finland ska vara ett enspråkigt land i framtiden och kritiserar Svenska Folkpartiets status samtidigt. Kritik fungerar alltså här som element.

Det finns också en nyhetsartikel som går genom Sannfinländarnas valteman på ett analytiskt sätt (4/11), en åsikt (5/11) och två ledare vars innehåll är nästan detsamma: kritik mot Svenska Folkpartiet (extra och 5/11). I Medborgarbladet finns det två korta nyheter (5/10), två ledare (2/11, 3/11), en analytisk kolumn av viceordförande Anna-Maja Henriksson (3/11), en Med dig i politiken -nyhet (2/11) och en artikel (2/11).

Valtävlingens diskurs betonas i olika slags analytiska texter, därför är det inte på något stort sätt fråga om själva valtemana som partierna har presenterat i sina valprogram eller genomgångar av dem. Valtävlingen innehåller texter som på något sätt berättar om kampanjer som pågår, och som går genom valprogrammet eller delar av det på ett analytiskt sätt och som senare blickar tillbaka när de tittar på resultaten efter valdagen. Därför anser jag texterna vara analytiska men också ställningstagande. Aktiva (framåtriktade) och kritiska är de också.

Det som är betydelsefullt i den här diskursen är att det är den enda diskurs där båda partierna eller dess representanter tar kontakt med eller nämner varandra i sina texter. Sannfinländarna har en utmanande och kritisk ton medan Svenska Folkpartiet är mera orolig. Oro och rädsla blev alltså nya tecken inom Medborgarbladets ekvivalenskedja. Ett bra exempel på det här är en analytisk kolumn där viceordföranden för Svenska Folkpartiet tittar bakåt på valkampanjen juni 2011, alltså två månader efter valet. Vid den tidpunkten var det tyst i Perussuomalainen, och man skrev inte mera om svenskfrågan eller tittade bakåt på valkampanjen. Perussuomalainen hade ändå haft några kritiska texter före detta (se exempel på kapitel 5.1.3 på sida 33).

Figur 7. Valtävling i Perussuomalainen.

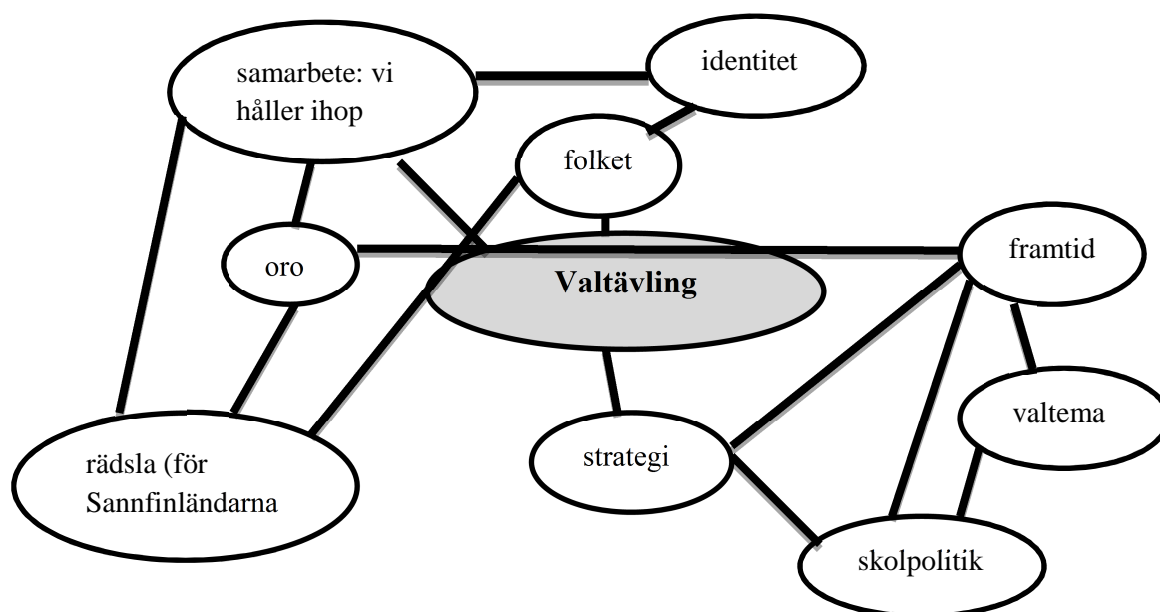

”Perussuomalaiset Nuoret uskoo, että ensi vaaleissa eduskuntaan nousee ennätysellisen paljon nuoria, kieliopintojen valinnanvapautta kannattavia ehdokkaita. Uuden sukupolven myötä pakkoruotsin loppu on vain ajan kysymys – mitä nopeammin, sen parempi. Perussuomalaiset Nuoret vaativat jo vuonna 2009, että Suomesta tehdään virallisesti yksikielinen maa. Nykyinen kielilainsäädäntö ei vastaa kansalaisten todellista tahtotilaa – tutkimusten mukaan valtaosa suomenkielisistä ja merkittävä osa ruotsinkielisistä haluaisi luopua pakkoruotsista. Perussuomalaiset Nuoret ratsastaa eduskuntaan pakkoruotsilla, koska se on kansan tahto. Rkp:n kanssa tehtävien lehmänkauppojen aika on ohi ja kansanvallan aika on alkanut.” (PS 2/11).

”Tästä kansallisesta häpeästä ovat vastuussa kaikki nykyiset hallituspuolueet Kokoomus, Vihreät, Keskusta ja rahavallan edustajana tietenkin taas kerran hallituksessa istuva pieni marginaalipuolue RKP, pitäen kynsin ja hampain kiinni pakkoruotsista.” (PS extra, 5/11)

Valtävlingen kopplar ihop några centrala tecken som jag också har tidigare observerat. Sådana är strategi, valtema och kritik, som nu syftar bara på SFP. Nya och ganska intressanta tecken är alltså folkets vilja och ny generation, vilka är de speciella tecken som Perussuomalainen använder inom temat. Med folkets vilja vill Sannfinländarna bemyndiga sin tillvaro på det politiska fältet. Ny generation i sin tur anser de vara nyckeln till den blivande framgången.

Figur 8. Valtävling i Medborgarbladet.

"Här står vi nu, sex år senare, och kan konstatera att allt det vi varnade för har bevisats. Nu diskuteras på sina håll frivillig skolsvenska och på samma sätt som 2004 hävdas blåögt att frivillighet skulle öka intresset." (MED 1/2011)

"Bara genom ett gott valresultat som bygger på stöd av både nya och gamla väljare kan vi effektivt fortsätta jobba för ett livskraftigt, tvåspråkigt, rikare och öppet Finland." (MED 2/2011)

"Ett genomgående tema var oron för hur det ska gå med det svenska i vårt land. Många ville dela sina upplevelser och det obehag man känt av den pågående debatten. En oro som också bottnade i en rädsla för Sannfinländarnas framfart. Mitt budskap var att nu behöver vi hålla ihop, att det är viktigt att SFP får ett tillräckligt stöd för bara så kan vi vara med och lösa in en biljett till den kommande regeringen." (MED 3/11).

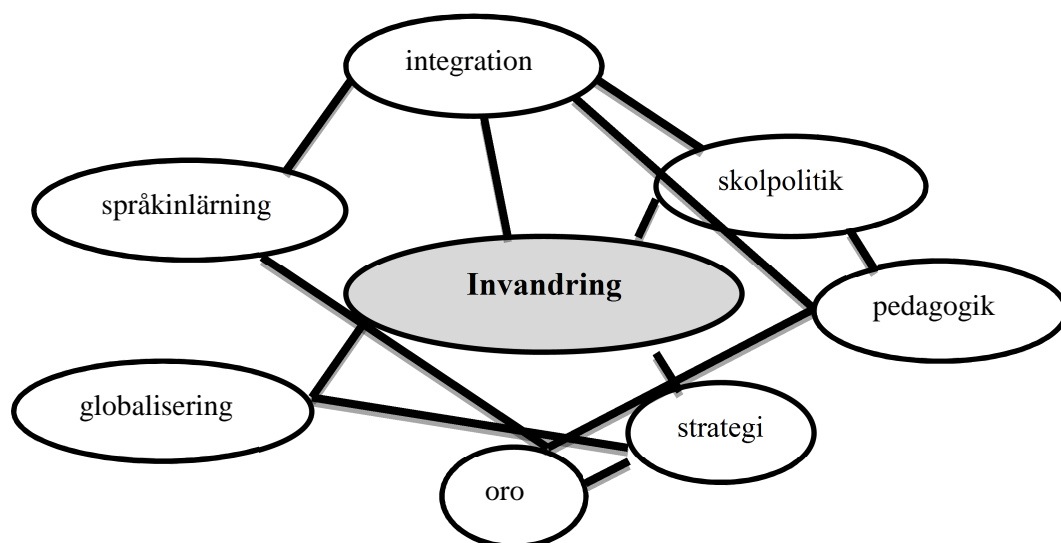
Som vi kan se, ser Medborgarbladets figur ganska annorlunda ut än Perussuomalainens. Valtävlingen kopplas till framtid, strategi, skolpolitik och valtema. De är de centrala elementen igen. Folket är det gemensamma tecknet, element, som också uppträder i Perussuomalainen trots att det kopplas till identitet och samarbete i Medborgarbladet. Den här aspekten lyfter man fram till exempel när skribenten skriver att "många" är rädda för Sannfinländarna och att "vi" måste hålla ihop och samarbeta för att få ett bra

valresultat. Därför kopplar jag valtävlingen till strategin, framtid, valtema och skolpolitik.

5.1.5 Invandring

Invandring som diskurs används totalt två gånger i Perussuomalainen: i en ledare (2/11) och i en presentation (3/11). Den används också en gång i Medborgarbladet i en artikel av Svenska Kulturfonden som berättar om integration och språkinlärning (5/10). Sannfinländarna har på ett stort sätt profilerat sig med invandringsfrågor, därför är det ganska naturligt att invandringen blev en nodalpunkt i den här analysen. Invandringen var också ett sådant tema som återkom i båda tidningar gång efter gång.

Figur 9. Invandring i Medborgarbladet.

"I globaliseringens tidevarv har språkfrågan fått allt större betydelse." (MED 5/10)

I Medborgarbladet representeras temat bara i en artikel av Svenska Kulturfonden, och den berättar om integration och språkinlärning. Densamma artikeln innehåller också allmänbildande skolans och framtidsstrategiska diskurser. Också globalisering spelar en stor roll i artikeln, men det är mera som kontext. De mest centrala tecknen omkring nodalpunkten är alltså integration som kopplas till skolpolitiken och språkinlärningen,

globalisering och strategi. Oro över framtidens strategiska jobb och språkinläringen är också en synpunkt i diskussionen. Pedagogik var också en aspekt i den skolpolitiska diskussionen, alltså hur man lär språk till invandrarelever.

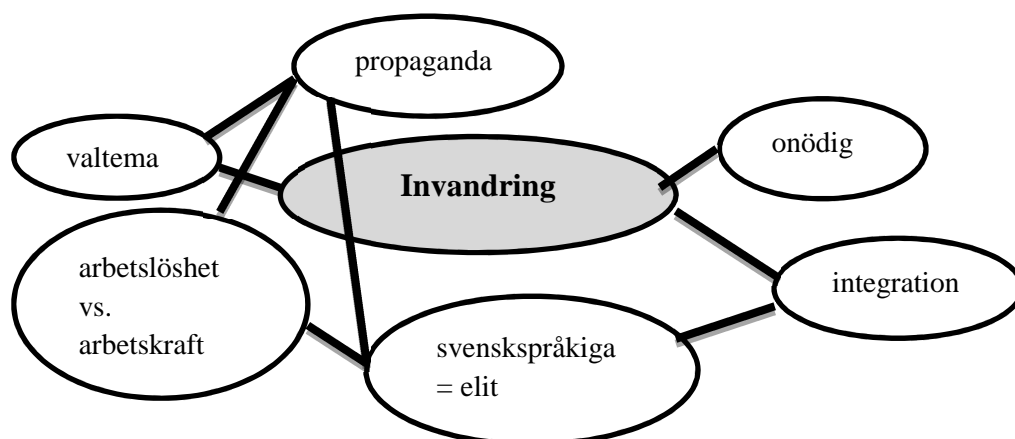
”– Vi borde också diskutera hur vi uppfattar landets officiella tvåspråkighet. Jag är oroad över pratet att invandrarelever inte skulle behöva lära sig två språk om de bor i centrala eller östra Finland. Man verkar oro sig i onödan för hur många språk elever kan behärska medan det egentligen handlar om pedagogik. Vi borde gå från betoning på grammatik till hur man kan använda språket i olika sammanhang, förklarar Pöyhönen.” (MED 5/10).

”Ett annat projekt som planeras riktar sig till den offentliga sektorn. De som idag behöver service i Finland kan ha annan språklig bakgrund än den finska eller svenska. Där vill vi komma in och hitta metoder för att bemöta dessa behov.

– Målet för oss är inte bara att forska, utan även att ge praktisk hjälp.” (MED 5/10)

Jag vill här påpeka hur olik den bild är som tidningarna ifråga ger när de talar om invandringen och svenska språket. Medborgarbladet är analytiskt, aktivt på framåtsyftande sätt och ganska lugnt vid denna diskurs. Det här realiserar också i nodalpunktfiguren. Tidningen fokuserar på övriga frågor om invandrarnas integration i det finska samhället. Språket är ett verktyg, och i artikeln skriver man mera om pedagogiska lösningar än själva språket som man lär sig, vare sig det är finska eller svenska. Svenska språket är nämnt därför att någon är orolig över möjligheten att invandrarelever inte behöver lära sig båda språken i vissa områden i Finland. Sannfinländarna har en olik synpunkt på temat: i Perussuomalainen är centrala tecken valtema, integration, onödighet och en kritisk attityd, där man anser att svenskspråkiga representerar samhällets elit, och att de bara vill få billig arbetskraft genom invandringen.

Figur 10. Invandring i Perussuomalainen.

Ledaren i Perussuomalainen fokuserar samtidigt mera på provokativa åsikter av chefredaktören. Han anser att vi ofta lär invandrare svenska språket, och detta bevisar vem som (de svenskspråkiga i Finland) vill få billig arbetskraft till sina företag. Jag anser att båda tidningarna hänvisar till motståndarna mellan raderna. Speciellt i Perussuomalainens fall är anklagelserna nästan iögonfallande trots att Svenska Folkpartiet eller finlandssvenskarna inte nämns.

”Sanomme itsekkäästi, että tarvitsemme työvoimaa. Todellisuudessa tarvitsemme ihmisiä tekemään halvalla. Maahanmuuttajille opettamamme kieli on usein ruotsin kieli. Tämä mielestäni osoittaa, mitkä tahot haluavat halpaa työvoimaa yrityksiinsä.”
(Perussuomalainen 2/11).

De här aspekterna syns också i figuren. Integration är ett element som används i båda tidningarna, men annars ser figurerna olika ut. Invandringen i Perussuomalainen kopplar dock ihop sådana flytande signifikanter som valtema och integration och element som propaganda, men annars finns det sådana speciella tecken som inte har funnits med tidigare. Sådana är arbetslöshet vs. arbetskraft, vilket hänvisar till den propaganda som exemplet ovan också representerar: vi behöver arbetskraft, men ”egentligen” behöver man billig arbetskraft, alltså oftast invandrare. Propaganda anser jag igen representera diskursen som jag kallar nedsättande utan motivering. Ett speciellt tecken här är också det som utgår från tanken att de svenskspråkiga representerar

samhällets elit. Det här samspelar med Pasi Saukkonens (2011, se kapitel 3.3 och 7) observationer.

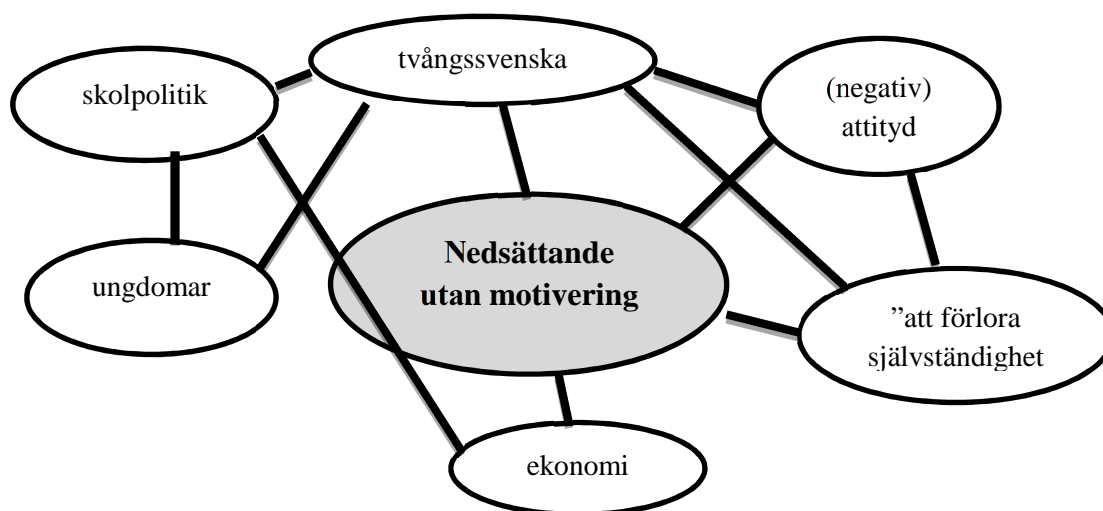
Den enda presentation som lyfter fram invandringen och språken finns i Perussuomalainen 3/11. Då är det fråga om Eeva-Riitta Pitko som anser att invandrare behöver behärska båda nationalspråken, alltså finska och svenska. Det finns inga motiveringar eller någon argumentering, därför kan man inte göra några djupare slutsatser på basis av detta. Samma problem förekommer också i genomgången av nästa diskurs, som är Nedsättande utan motivering.

5.1.6 Nedsättande utan motivering

Nedsättande diskurs utan några motiveringar blev en av de mest intressanta diskursiva enheterna i den här undersökningen. Det som är anmärkningsvärt är att diskursen uppträder bara i Perussuomalainen men inte alls i Medborgarbladet. Det som gjorde saken ännu intressantare är att diskursen förekommer bara i en viss del av Perussuomalainen, alltså i presentationer av riksdagsledamotkandidater. Den förekommer totalt nio gånger, och innehållet är nästan samma i varje fall. Innehållsligt är dessa texter mestadels kritiska och tar ställning. De är också korta och ganska fritt formulerade, och skribentens röst spelar en stor roll. Därför är det svårt att ge någon klar och entydig helhetsbild baserat på Ruissalos analytiska verktyg. Varje text är olik.

Jag ska härnäst gå genom figuren som visar de tydligaste tecknen i diskursen. Diskursen är ganska olik och speciell jämfört med de andra som jag har presenterat tidigare.

Figur 11. Nedsättande utan motivering i Perussuomalainen.

De centrala momenten är skolpolitik och tvångssvenska, som uppträder också i många andra diskurser. Det är alltså ett element. Ett annat element är ekonomi som Sannfinländarna också har lyft fram till exempel i anslutning till nordiska samarbetets diskurs. Ungdomar representerar här ungdomar i hela Finland och deras rättigheter och är därför en annan sak än i valtävlingens diskurs (ny generation). Nya tecken här är en negativ attityd och en fras som representerar texterna ganska bra: ”att förlora självständigheten” upprepar kandidaterna ofta, också mellan raderna. Det är överraskande att man inte hittar något sådant tecken i till exempel invandringens diskurs. Skolpolitik uppträder här som den enda flytande signifikanten, men Perussuomalainen har använt också det tidigare, därför är det också ett element.

Diskursens natur är alltså ganska entydig. I nästan varje fall är det fråga om en kandidat som vill presentera sig själv och sina valteman eller samhällsliga frågor som han eller hon vill inverka på. Texterna är skrivna av kandidater själva och de är därför ganska friformulerade. Därför är det också möjligt för skribenterna att argumentera utan några motiveringar. Inte heller har det funnits några färdiga frågeformuleringar, så därför är alla presentationer olika och kandidaten har själv kunnat värdesätta vilka teman han eller hon vill lyfta fram för att locka röstare. Exemplet nedan representerar majoriteten av dessa texter.

”Opintotuki on sidottava elinkustannusindeksiin ja pakkoruotsi on poistettava.” (PS 2/11).

”Lakkautuslistalle pakkoruotsi ja ökypomojen jättipalkkiot.”(PS 3/11).

”Nuorille on saatava oikeus työpaikkaan, koulutukseen tai työharjoitteluun. Pakollinen ruotsi pois.” (PS 3/11).

”Ei pakkoruotsille, Natolle ja isänmaan myynnille.” (PS 5/11).

Svenskafrågan uppträder nio gånger i presentationerna. Antalet är ganska lågt jämfört med antalet presentationer, men ändå anser jag att de är de mest betydelsefulla texterna i den här analysen. Dessa presentationer är ganska jämnt spridda mellan de analyserade tidningsnumren, och det finns en i nästan varje tidning. Det som är värt att märka är att varje presentation som lyfter fram temat observerar frågan med fokus på svenska – alltså hur den representeras i skolor. Skribenterna tar inte ställning till andra dimensioner av diskursen, trots att man beroende på valprogrammet kunde lyfta fram till exempel rundradio Yles roll. I några fall har det funnits en annan dimension i en presentation, men i sådana fall har textens led varit annanstans (till exempel på de strategiska temana) så att den inte har passat sig i den här diskursen. Gemensamt för dessa presentationer är i varje fall att någon argumentering inte finns.

Alla presentationer inom den här kategorin ställer sig också mer eller mindre negativt mot svenskan: ingen kandidat skriver att han eller hon vill jobba för den obligatoriska svenskundervisningen. Gemensamt är att kandidaterna vanligtvis bara konstaterar att han eller hon vill avskaffa den obligatoriska svenskan, men inga lösningar, alternativ eller motiveringar ges. Beroende på detta faktum är det ganska svårt att analysera diskursen djupare, men jag anser att bara dess existerande berättar ganska mycket. Diskursen ifråga avslöjar principer, tankesgångar, retoriska verktyg och enkelt sagt naturen som ligger mellan raderna i hela Perussuomalainen-tidningen.

5.1.7 Övriga fall

Det finns också några sådana texter eller textramar som inte passar för den kategorisering som jag har formulerat. Det här är naturligt när man behöver sätta ramar till något abstrakt men ändå så omfattande fenomen såsom språket i ett samhälle. Jag har kategoriserat tre texter som övriga i Perussuomalainen och tio texter i Medborgarbladet. Om de tio texterna i Medborgarbladet måste jag påpeka, att det finns sju texter som eller vars bitar jag ändå har kunnat kategorisera under någon annan diskurs. Mestadels representerar de långa mångtydiga artiklar som har haft sådana enstaka dimensioner som jag inte har kunnat formulera till någon större diskurs eller bilda någon figur av därför att tecknen ifråga är så separata eller abstrakta.

I Perussuomalainen finns det en gallup som frågar om man skulle avskaffa svenska språket (1/11). Mestadels har man svarat ”ja” till frågan. Ett annat fall uppträder i två olika tidningar: det finns en genomgång av valtemana, och det finns en diskurs där Sannfinländarna anser att Yles svenskspråkiga program behöver minskas. I valprogrammet sägs nämligen att:

”Ylen ruotsinkielistä ohjelmatarjontaa tulee vähentää.”

Det här kunde jag ha kategoriserat under valtävlingens diskurs därför att det är fråga om ett valtema, men jag ansåg att valtävlingen representerade mera analys om kampanjen eller resultatet än den här enstaka åsikten som inte motiveras eller diskuteras vidare i tidningen.

I Medborgarbladet finns det gott om extra tecken som jag inte har kunnat formulera till diskurser. De representeras till exempel i en kort artikel som handlar om att möjliggöra idrott på svenska (5/10). Den skulle vara intressant som någon individsorienterad kulturdiskurs, men utifrån mina kriterier passar den inte till den här analysen därför att temat i artikeln går förbi syftet och berättar ingenting om diskussionen om svenska språket.

”Att möjliggöra idrott på svenska:

Från årsskiftet får Finlands Svenska idrott r.f. en ny styrelse ordförande: Jan-Eerik Enestam.” (MED 5/10)

Det finns också en presentation av Svenska Kulturfonden och en skrivtävling för abiturienter (3/11) som representerar nästan samma kategori som gallupfrågan i Perussuomalainen. Andra dimensioner som jag har hittat representerar till exempel vardag, administration och kulturell mångfald. Till exempel administration passade inte inom andra diskurser trots att den skulle kunnat ha varit i nära kontakt med nästan alla. Exemplet visar att textbiten rör debatten, men ändå är den så separat att den inte passar in mina diskurser.

”Österbotten behöver talesmän och -kvinnor som har en konsekvent linje, även gällande våra två nationalspråk i Finland, när ekonomiska beslut skall tas och lagar stiftas.”(MED 5/10)

I nästa kapitel ska jag dra slutgiltiga slutsatser om de diskurser som jag har gått igenom ovan. Jag ska också presentera några diskursiva drag som uppträder i tidningarna med hjälp av Pekka Ruissalos modell.

6 RESULTAT

I det här kapitlet ska jag gå genom resultaten av diskursanalysen. Först ska jag presentera hur många gånger en viss diskurs förekom i materialet. Senare introducerar jag mitt synsätt på ekvivalenskedjorna, som har visat sig ganska annorlunda än de traditionellt brukar vara. Därför ska jag här kalla observationsresultaten för ekvivalensnätverk i stället för den traditionella ekvivalenskedjan. I samma avsnitt ska jag presentera de centrala tecknen som uppträder på många olika håll. Efter den här genomgången av resultaten ska jag kategorisera materialet en gång till enligt Pekka Ruissalos diskursiva modell. Denna gång går jag genom båda tidningarna som helhet.

I tabellen nedan presenterar jag hur många gånger totalt en viss diskurs uppträdde i båda tidningarna. Den framtidsstrategiska diskursen var mest frekvent med 21 belägg, men allmänbildande skola fick nästan samma antal med tjugo belägg. Den tredje vanligaste diskursen blev valtävling med tretton förekomster. Invandringen (tre gånger) och nordiskt samarbete (fyra gånger) blev ganska marginella diskurser trots att de var mycket omtalade och lyftes fram också i partiernas valprogram. Nedsättande utan motivering (nio gånger) var ett intressant fall därför att den förekom bara i Perussuomalainen och den var nästan omöjlig att analysera därför att texterna var ganska svaga och omväxlande beroende på att de var så fritt formulerade och faktumet att de iakttagna påståendena saknade argument.

Tabell 3. Antalet olika diskurser i Medborgarbladet och Perussuomalainen.

	Nordiskt samarbete	Allmänbildande skola	Framtidsstrategi	Valtävling	Invandring	Nedsättande utan motivering	Övriga
MED	3	13	10	7	1	0	10
PS	1	7	11	6	2	9	3
Tot.	4	20	21	13	3	9	13

På diskursernas nivå finns det några särskilda skillnader trots att de inte syns i tabellen. Värt att märka är nämligen att det kan finnas flera än en diskurs i Medborgarbladets texter medan det var tydligare att det finns bara en diskurs per en text i Perussuomalainen. I Medborgarbladets artikel När grundlagen räcker inte till (2/11) till exempel finns det spår av nordiskt samarbete, allmänbildande skola, framtidsstrategi, valtävling och ytterligare några starka övriga dimensioner såsom administration. I Perussuomalainens fall begränsar synpunkten sig ofta till bara en viss aspekt, dock finns det några enstaka undantag.

6.1 EKVIVALENSNÄTVERK OCH DE CENTRALA TECKNEN

Den traditionella diskursanalytiska teorin enligt Laclau och Mouffe (1985) säger att det borde utformas några ekvivalenskedjor i slutet av analysen. Dessa kedjor som bär meningsyta i sig representerar förändringen som diskursen går genom under forskningsperioden. Under tiden brukar det hända någon förändring i forskningsobjektet, och genom teckenförändringar kan forskaren observera dessa företeelser. I ekvivalenskedjor kan forskaren upptäcka hela den diskursiva repertoaren inom en diskurs.

Det som är värt att märka är materialets specialitet. Materialet – två partitidningar – pekar på ett karakteristiskt sätt på situationen som rör språkdebatten i Finland. Vanligtvis leder diskussionen någonstans: först börjar man med ett tema, och genom till exempel en livlig debatt kommer man till något resultat eller någon förändring. Detta tema har inte lett någonstans utan det stampar på stället – och har gjort det redan några årtionden. Med andra ord är det omöjligt att bilda ekvivalenskedjor på grund av den här debatten och materialet. Därför vill jag hellre kalla mina observationer ekvivalensnätverk. Figurerna som jag har ritat beskriver situationen: olika tecken snurrar omkring en nodalpunkt och är kopplade med varandra på många olika sätt.

Med ekvivalensnätverk beskriver jag på det bästa möjliga sättet diskursen om svenskan i Finland: debatten går runt samma argument gång efter gång, år efter år. Det här var också ett resultat i Pasi Saukkonens studie (2011, se kapitel 3.3 och 7). Ett sådant här samtal leder inte någonstans eftersom samma uppfattningar återstår, och det kan också hända att deltagarna inte agerar på samma nivå. Deras argument möter inte varandra. Sådan här var situationen till exempel i Pakkoruotsi-ilta på Yle, där deltagarna ofta nämnde det här problemet.

Trots detta finns det några tecken som dyker upp gång efter gång oberoende av vilken diskurs som man analyserar. Strategin tycks vara det mest centrala tecknet, som uppträder i praktiken i varje diskurs. Det är svårt att identifiera när strategin uppträder som element eller när den är motstridig, alltså en flytande signifikant. Den har båda aspekter beroende på vem som använder det och i vilken situation: jag anser båda partierna vara konsekventa när det gäller deras egen strategi, men motstridig blir situationen när forskaren försöker jämföra mellan partier.

Det verkar vara så att Medborgarbladet gör ett strategiskt arbete för svenskan och svenskheten i Finland. Ibland sägs det direkt, men ibland kan man se det också mellan raderna. Strategiska tecken uppträder dock i Perussuomalainen också, och därför syns strategin spela en stor roll för båda partierna.

Ett annat centralt tecken som man ofta stöter på är skolpolitiken, eller med andra ord undervisningen eller utbildningen. Det finns många synonymer och aspekter inom tecknet, och därför blir nätverken ganska omfattande. Valtema som ett centralt tecken kopplar också till dessa två förstnämnda. I Perussuomalainen betonas också olika slags kritik, propaganda och andra provokativa aspekter som centrala tecken. Det här syns också i hela tonen som definierar tidningen. I nästa underkapitel går jag genom båda tidningarna på grund av de diskursiva drag som Pekka Ruissalo använder och som jag redan har använt lite i analysdelen.

6.2 DISKURSIVA DRAG I TIDNINGARNA

De diskursiva särdragen enligt Ruissalo, alltså en jämförelse mellan tidningarna, har jag samlat ihop till en tabell. Härifrån kan läsaren uppfatta de mest radikala skillnaderna samt också likheter mellan tidningarna. Jag har använt alla möjliga, det vill säga de som Ruissalo har gett, begrepp i sig som en utgångspunkt och senare plockat bort sådana som inte passar för tidningen ifråga. Jag anser att den här ansatsen berättar mera till läsaren som inte känner tidningarna, och hjälper till att ge en mångfaldig bild med alla möjliga dimensioner.

Tabell 4. Diskursiva drag i Medborgarbladet och Perussuomalainen.

	Aktivitetstyp	Stil	Form	Röst
Medborgarbladet	Observerar Aktiv Deltar Reagerar	Analytisk Lugn Tar ställning	Ganska neutrala artiklar som inte tar någon stark ställning. Texterna representerar formen av utvalda texttyper.	Politikern Journalisten
Perussuomalainen	Observerar Aktiv Deltar Reagerar	Kritisk Tar ställning	Tar starkt ställning i alla texttyper oberoende vilken typ som är utvald. Formuleringarna varierar.	Politikern Journalisten Publiken

Tidningarna har gemensamma aktivitetstyper: båda observerar, är aktiva mera än passiva, deltar den i samhällseliga debatten och reagerar till den livligt. Det här är partitidningens natur trots att några enstaka variationer naturligtvis finns. Perussuomalainen reagerar till exempel mera aggressivt än Medborgarbladet, som är i sin tur ganska neutral och påminner mera om en vanlig dagstidning med fokus på högerorienterad politik.

Mellan stilistiska egenskaper finns några av de mest radikala olikheterna mellan tidningarna. Medborgarbladet representerar en ganska lugn (med andra ord konsensusökande) och mycket analytisk tidning medan Perussuomalainen har valt en kritisk väg med sina texter. Det här är naturligt när man kommer ihåg att Sannfinländarna representerade ett litet minoritetsparti i riksdagen med bara fem ledamöter vid tidpunkten ifråga, och partiets uppgift var oppositionspolitik medan Svenska Folkpartiet har suttit i regeringen från och med 1970-talet. Deras behov för uppmärksamhet är alltså mycket annorlunda jämfört med Sannfinländarna.

Texterna i sin tur är allt annat än neutrala eller objektiva utan de är mycket subjektiva. Ytterligare syns det att texttypen spelar nästan ingen roll: texterna tar ställning vare sig det är fråga om en ledare, en nyhet eller en åsikt. Det här kan man erfara när texterna använder sådana ordval som "jag/vi tycker" och "vi i partiet", vilka används mycket i båda tidningarna.

Några skillnader finns det också när man observerar rösten som hörs i tidningarna. I Medborgarbladet kan man höra journalistens röst speciellt i artiklarna och på det sättet i nyheterna också, att de är så neutrala som om de skulle vara tagna från dagspressen. Mestadels kan man dock höra olika politikernas röst: de skriver kolumner och analytiska åsikter med sina namn och bilder, så att läsaren också märker vem som talar. Det som inte syns är just läsaren: det finns ingen speciell plats där läsaren kunde få sin röst hörd i Medborgarbladet. Kommunikationen är alltså ganska enkelriktad från partiet till anhängaren.

I Perussuomalainen är situationen lite annorlunda därför att publiken har möjligheten att skicka sina texter till redaktionen och få dem publicerade i tidningen. Ett sådant här exempel har jag också behandlat i den här analysen i samband med diskursen nordiskt samarbete, där Ralph Jaari hade skrivit en åsikt. Jag måste dock påpeka att sådana här meddelanden är ganska få också i Perussuomalainen, men de finns ändå och möjliggör

en relation mellan publiken och partiet. De som ändå mest läser och skriver till tidningen är politiker såsom i Medborgarbladet. Det finns inget regelbundet avsnitt såsom i Medborgarbladet, där spalterna såsom ordföranden och viceordföranden är etablerade. Timo Soini, ordföranden för Sannfinländarna, skriver någonting i varje Perussuomalainen, men de andra spalterna är omväxlande.

7. DISKUSSION

Pasi Saukkonen har skrivit en rapport som heter *Varför irriterar finlandssvenskarna?* (2011) där han analyserar de senaste årens debatt om det svenska språket och finlandssvenskarna i finskspråkiga medier. Saukkonen har dragit samma slutsatser som jag i denna analys. Han säger att debattörerna i finsk- och svenskspråkiga medier talar förbi varandra på det sätt som gör att diskussionen inte går framåt. (2011:97). Jag anser att situationen är densamma också utanför medierna, alltså på individ nivå i deras vardag. Situationen bara realiseras genom olika massmedier, som lyfter fram dessa teman gång efter gång. I den här uppsatsen ville jag koncentrera mig på partipolitiska tidningar under riksdagsvalet därför att jag ansåg att det politiska fältet innan valet skulle vara den bästa möjliga representanten när man vill undersöka ett sådant här tema. När man jämför mina resultat med Saukkonens observationer kan man se att relationen mellan dem är stark oberoende av faktumet att Saukkonen har undersökt ”den neutrala” pressen och diskussionen som förs i den medan jag har valt ett annat synsätt med den politiska pressen. I det här kapitlet ska jag lyfta fram några av de mest centrala temana som kopplar mina resultat till Saukkonens undersökning och diskutera vilka jag anser vara de viktigaste aspekterna när man betraktar svenskans ställning i Finland.

Saukkonen anser att debatterna på finska respektive svenska avviker från varandra i hög grad när man talar om svenska språket i det finska samhället. Det syns att på finskt håll är den obligatoriska skolsvenskan det överlägset vanligaste diskussionsämnet, medan i svenskspråkiga kretsar handlar bekymren om offentliga tjänster på modersmålet och jämlikt bemötande från myndigheternas sida (2011:105). Med det här menar Saukkonen, att den så kallade tvångssvenskan är i en sekundär roll bland finlandssvenskar. Det syns också i mitt material, där tvångssvenskan som ett centralt tecken uppträdde bara i Perussuomalainen medan Medborgarbladet mestadels koncentrerade sig på större problem och teman i relation till allmänbildande skola. Tvärtom anser Saukkonen att den finskspråkiga debatten innehåller ganska få föreställningar och litet argumentation om offentliga tjänster på svenska, medan den svenskspråkiga gruppen pratar och skulle vilja prata mera om detta. Därför tycks de olika språkgrupperna i Finland tala förbi varandra. (ibid.)

En annan aspekt som definierade skillnaderna mellan argumenten i den här undersökningen var kritiken, och speciellt var den riktad mot Svenska Folkpartiet i Perussuomalainens texter. Pasi Saukkonen har observerat också den här aspekten. Han refererar till att den kraftiga kritiken mot SFP realiseras därför att partiet kanske inte ses som finländskt av majoriteten. Finlandssvenskarnas fosterländskhet betvivlas ibland, och det händer att de ses som mindre äkta finländare, och på grund av sitt namn anses Svenska Folkpartiet vara mer sverigesvenskt än finländskt. (2011:101). Saukkonen skriver också, att ofta förekommande uppfattningar är till exempel att de svenskspråkiga i Finland utgör en överklass av personer som är mer förmögna och privilegierade än de som talar finska. De skulle alltså vara en befolkningsgrupp som vill isolera sig från den finskspråkiga befolkningen i egna sociala institutioner och bostadsområden (2011:100). Finlandssvenskarna som elitpersoner förekom också vid en av mina diskurser, alltså i invandringens diskurs i Perussuomalainen. Efter att ha analyserat mitt forskningsmaterial är min slutsats ändå att kritiken har mera att göra med politisk agenda och partiernas beslut än att man skulle vara skeptisk till namnet på partiet.

Innehållsmässigt är debatten kring svenskan och svenskheten inte särskilt rik. Det här säger också Saukkonen, som anser såsom jag på grund av den här analysen att samma föreställningar och stödargument upprepas om och om igen. I hans undersökning ligger den volymmässiga tyngdpunkten i kritik av svenskans ställning och i synnerhet i den obligatoriska skolsvenskan, men bland de mest aktiva finns också några signaturer som försvarar svenskans ställning. (2011:4).

I nästa avsnitt vill jag ännu gå tillbaka och väcka debatt om dessa två tidningar som jag har analyserat. Jag anser att deras skillnad mellan nyhets- och åsiktorientering spelar en stor roll. Materialet är ett bra exempel på diskurser där debattörer pratar förbi varandra. Temat svenska är ändå inte det enda, men kanske ett av de mest synbara exemplen på denna situation som realiseras i skillnaderna mellan dessa politiska tidningar.

7.1 NYHETS- ELLER ÅSIKTORIENTERADE TIDNINGAR

Jag har tidigare observerat att det skulle finnas ett gap mellan de nyhetsorienterade och åsiktorienterade innehållen i Medborgarbladet och Perussuomalainen. Utifrån den här

analysen kan jag påstå att skillnader faktiskt finns. Pekka Ruissalo menar att talspråkligheter i tidningar kan påverka också till den ideologiska nivån som texten ifråga förmedlar. (se t.ex. 2011:56). Jag anser därför att forskaren behöver uppmärksamma också formen och stilen hos texten och inte bara koncentrera sig på det som sägs. Det här är samtidigt en aspekt där jag anser att Medborgarbladet och Perussuomalainen skiljer sig från varandra: språket i Perussuomalainen är oftast mer eller mindre talspråkligt, men samtidigt ganska lätt att förstå. Språklekar fanns ibland också. Medborgarbladet i sin tur använder normativt politiskt språk. Därför anser jag först och främst att Medborgarbladet är en nyhetsorienterad tidning med ganska objektivt högerpolitiskt innehåll. Formen stödjer texterna och tidningens linje är genomgående konsistent. Temana som Medborgarbladet handlar om väljs med ganska bred horisont från kultur, familjeliv och naturligtvis politik. Texterna rapporterar inte bara om allmänna politiska omständigheter utan går in också på den individuella nivån såsom familjeliv och skola. Perussuomalainen i sin tur koncentrerar sig enbart på partiets egen politik och organisation, och på att kritisera andra aktörer. Båda försöker locka sina målgrupper genom dessa mycket olika handlingsätt.

Sannfinländarnas tidning har jag kategoriserat som en mera åsiktorienterad partitidning. Det här baserar jag på faktumet att Perussuomalainen oftast använder former som inte stödjer objektivitet eller neutralitet i tidningstexter, vare sig det är fråga om en nyhet eller en ren åsikt. Subjektiva ordval och ställningstagande retorik är tydliga markörer på den här situationen. I Pekka Ruissalos avhandlingsmaterial finns det aspekter där Helsingin Sanomat och Aamulehti hade varierande kritiska synpunkter på olika partier eller politiker (se t.ex. 2011:58), men i mitt material kan jag konstatera att kritiken som dyker upp riktas från Perussuomalainen och Sannfinländarna enkelriktat mot alla andra partier och speciellt Svenska Folkpartiet. Tidningen tar också starkt ställning, mycket mera än Medborgarbladet. Jag måste också understryka att tidningens layout skiljer sig radikalt från konventionella tidningar, vilket påverkar läsningen och samtidigt trovärdigheten som tidningen inger.

Åhrén (2008) undersökte tre högerpopulistiska partier i Norden. Jag kommenterade detta i kapitel 1.2 där jag konstaterade att Sannfinländarna i Finland är dessa partiers broderparti och därför utgör Åhréns undersökning en bra referens till min uppsats. Åhrén kom till att Dansk Folkeparti och Sverigedemokraterna uttrycker en specifik nationalromantisk bild av sina nationer och detta förs fram genom tydliga rums-, tids-

och symboldimensioner i deras partitidningar. (2008:30). Han konstaterade också att ingen diskursiv kamp fanns mellan partierna: tvärtemot fanns det till och med samarbete mellan partiernas tidningar. (ibid.) Detta är inte fallet i materialet för den här uppsatsen. Jag har inte funnit tecken på att Sannfinländarna i Finland vill föra fram någon nationalromantisk bild, utan de koncentrerar sig på förändringen och sitt synsätt på de gamla partiernas misslyckade politik. Sannfinländarna är alltså ute efter kontraster medan dess broderpartier i de skandinaviska länderna koncentrerar sig på andra aspekter i sina samhällen.

Den diskursiva kampen i mitt undersökningsmaterial är också mycket klarare än i Åhréns material, men jag anser detta vara naturligt därför att jag undersökte två mycket olika partier med olika synpunkter och sätt att göra politik medan Åhréns partier representerar samma världsbild i olika nordiska länder. Det som är värt att märka är att partitidningar som genre inte spelade så stor roll i Åhréns undersökning som de gör i min uppsats. Jag anser att formen av texter spelar en stor roll när man analyserar just dessa två finländska partitidningar. Indelningen i nyhets- och åsiktsorienterade tidningar visar på den här aspekten och dess relevans för min analys.

Några mindre skillnader på språkliga nivåer finns också när man observerar Perussuomalainen jämfört med Medborgarbladet. Det viktigaste är kanske det krångliga politiska språket som ofta anses som det konventionella språket inom den samhälleliga debatten. Det här betyder till exempel långa ord och många begrepp i en text. Jag anser att Medborgarbladet representerar det här slaget av tidningstext. En dimension av detta är också den idealistiska diskursen om vad man vill göra till exempel i framtiden om omständigheterna blir bättre. Den här typen av politiskt språk ofta klassas som flärdfullt – man skriver om stora saker på ett högravandet sätt, men i realiteten händer ingenting. Speciellt kan man erfara sådana här toner i Medborgarbladets ledare- och ordförandedelar, som kommer in på ideologiska tankar gång efter gång, men egentligen bara blir intetsägande meningar.

Sannfinländarna i sin tur använder rakt och färgrikt språk som målar upp radikala motsättningar. Ibland är språket så tungt att det blir nästan komiskt med dess subjektivitet. Tidningstexterna i Perussuomalainen presenterar ofta sitt tema utan argumentering eller motiveringar. Anmärkningsvärt är också att det inte finns något djupt journalistiskt innehåll utan allt liknar mer eller mindre åsikter. Sannfinländarna

använder också mycket metaforer, vilket gör texterna mycket olika jämfört med konventionella tidningstexter och politiska texter generellt.

Det finns också några märkbara fenomen som framstår när man har analyserat alla tidningsnumren i rad: då framträder sådana strukturer och stora linjer som en vanlig tidningsläsare eller prenumerant inte nödvändigtvis noterar eftersom läsaren mycket sällan läser igenom ett halvt års tidningar på samma gång. Jag har dock kunnat iaktta några speciella särdrag som definierar eller särskiljer dessa tidningar. Tidningen Medborgarbladet fokuserar på många olika aspekter som är svåra att formulera till en enhetlig diskurs, men som skulle vara intressanta aspekter i andra sammanhang. Sådana här är till exempel regionala och administrativa dimensioner som återkommer i flera texter. Ytterligare är det lätt att uppmärksamma ett starkt strategiarbete bakom texterna, och som fungerar som en röd tråd genom alla tidningsnumren i materialet. I alla fall kan jag konstatera att ingen vanlig tidningsläsare skulle märka en sådan sak därför att tidningen utkommer bara varje tredje månad. Den här röda tråden påminner just om den dolda politiska agendan som Svenska Folkpartiet har varit beskylld för (se kapitel 1). Partiets politiska agenda innehåller strategiskt arbete för svenska språket i det finska samhället. En relevant och ännu vid tidpunkten ganska ny öppning var påståendet att finländare behöver fler språk i allmänheten, inte bara svenska, men att vi inte heller får förlora detta viktiga och allmänbildande språk. En annan sak som Medborgarbladet ständigt framskjuter är identiteten: alla svenskspråkiga i Finland behöver hålla fast vid sin svenskspråkiga identitet och ena sina krafter i dessa förändringens tider.

Resultaten har visat att det finns många olika synpunkter i diskussionen om svenskan i Finland, men att några av de största samtalsteman rör undervisningen, allmänbildningen och olika strategier. Jag anser att diskussionen inte kan pågå om man fokuserar bara på några enstaka fakta därför att språket och dess värde i ett samhälle eller i en individs liv inte är bara svart och vitt – det är en mångsidig och framför allt en svår sak att behandla. Också Pasi Saukkonen anser att man borde koncentrera sig mera på argumentationens kvalitet, analysera och höja kunskapsnivåer inom olika aspekter på debatten. (2011:111).

Den här studien öppnar upp för mångsidiga framtida undersökningar. Jag anser att det skulle vara viktigt att studera de finska partiernas språkdiskurser djupgående. Eftersom

den här uppsatsen är begränsad, var det motiverat att ta med bara två partier. För helhetsbilden skulle man dock behöva ett vidare jämförelsematerial.

Diskursanalys som teori och de diskursteoretiska begreppen som tecken och flytande signifikant med flera som metod fungerade ganska bra med mitt syfte. Det som jag ändå måste beakta är materialet och dess speciella karaktär: i allmänhet syftar en sådan här debatt till någon förändring, men i detta fall går den i cirkel. Det här orsakar problem när forskaren försöker tillämpa teoretiska och metodologiska ramar på materialet. Det här realiserades för min del när jag behövde utforma ekvivalensnätverk i stället för de traditionella ekvivalenskedjorna. Som resultat är det här trots allt mycket intressant och illustrerar realiteten i den finska samhällsdebatten på ett bra sätt.

Det finns vissa subjektiva aspekter i metoderna som jag använder i denna avhandling. Med det här menar jag att någon annan forskare kunde ha sett andra synpunkter och riktlinjer som rör debatten kring svenskan i Finland än jag har gjort. Någon annan kunde också ha kategoriserat texterna på ett annorlunda sätt. Detta är en vanlig följd av diskursanalysens natur, där forskaren utgår från sin egen förförståelse och kontext. För att ta hänsyn till detta har jag kopplat resultaten till tidigare forskning, och speciellt Pasi Saukkonens (2011) rapport visar att slutsatserna i min uppsats sammanfaller med tidigare resultat. Därför konstaterar jag att min analys får tag i den realistiska situationen där svenska språket och dess ställning som en del av samhällelig debatt väcker känslor och genom detta påverkar också politiska agendor.

REFERENSER

FORSKNINGSMATERIAL

Medborgarbladets arkiv: http://www.sfp.fi/sv/start/med_arkiv/. Läst 31.3.2013.

Perussuomalainen-lehti: <http://arkisto.perussuomalaiset.fi/perussuomalainen-lehti/lehtiarkisto>. Läst 31.3.2013.

KÄLLOR

Börjesson, Mats, 2003: *Diskurser och konstruktioner. En sorts metabok*. Studentlitteratur, Lund.

Collins Dictionarym 2013: *Discourse*.

<http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/discourse?showCookiePolicy=true>.
Läst 19.12.2013.

Dagens Nyheter, publicerad 8.11. 2013: Tvångssvenska tas upp i riksdag.
<http://www.dn.se/nyheter/varlden/tvangssvenska-tas-upp-i-riksdag/>. Läst 29.12.2013.

Foucault, Michel, 1993: *Diskursens ordning*. Stockholm/Stehag: Symposion.

Gustafsson, Karl Erik & Kemppainen, Pentti: Pohjoismainen media. I verket av Ruusunen, Aimo (toim.), 2002: *Media muuttuu*. Yliopistopaino, Helsinki. Sidor 119 - 133.

Herberts, Kjell, publicerad 22.1.2010: *Barometern, hösten 2009*. Pressinfo.

Herkman, Juha, 2011: *Politiikka ja mediajulkisuus*. Vastapaino, Tampere.

Heikkinen, Susan, publicerad 27.8.2010: *10 väitettä ruotsin kielen asemasta*. Suomen Kuvalehti, sidor 22-27.

Holmberg, Jukka, 2004: *Etusivun politiikkaa: yhteiskunnallisten toimijoiden representointi suomalaisissa sanomalehtiuutisissa 1987-2003*. Jyväskylän yliopisto.

Hufvudstadsbladet, publicerad 12.9.2010: *Vi behöver ingen språkstrid*. Skriven av Staffan Bruun. Finns också på nätet: <http://hbl.fi/fi/nyheter/2010-09-12/vi-behover-ingen-sprakstrid>.

Jokinen, Arja, Juhila, Kirsti & Suoninen Eero, 1999: *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Vastapaino, Tampere.

Justitieministeriet: *Oikeusministeriön demokratia- ja kieliasioiden yksikön tuottama ja ylläpitämä tietokokonaisuus Vaalit.fi*. <http://www.vaalit.fi>. Läst 26.5.2013.

Laclau, Ernesto & Mouffe, Chantal, 1985: *Hegemony and socialist strategy: towards a radical democratic politics*. London: Verso.

Magma-studie 1/2010: *Vision 2030*. <http://www.magma.fi/magma-media/vision-2030>. Läst 5.10.2012

Magma-studie 1/2009: *Svenskans ställning i Finland*. <http://www.magma.fi/magma-media/svenskans-staellning-i-finland-del-1>. Läst 9.10.2012.

Medborgarbladet: <http://sfp.fi/medborgarbladet>. Läst 31.1.2013.

Nationalencyklopedi, 2014: *diskurs*. <http://www.ne.se/diskurs>. Läst 31.1.2014.

Paakkunainen, Kari, 2012: *Yhteiskunta – poliittiset voimat – valtio: Poliittisten voimien funktiot* (verkkoluento & materiaali). Helsingin Avoin Yliopisto. http://www.avoin.helsinki.fi/Kurssit/valjohd/osa2_1.html. Läst 20.12.2012.

Persson, Magnus & Lindberg, Max, 2011: *Konstruktionen av sverigedemokraternas väljare: En kritisk diskursanalys av svensk nyhetspress i samband med eftermälet till 2010 års riksdagsval*. <http://oru.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:395310>. Örebro universitet. Läst 18.3.2013.

Perussuomalaiset: <http://www.perussuomalaiset.fi/>. Läst 31.1.2013.

Perussuomalaiset r.p, 2011.: *Suomalaiselle sopivin. Perussuomalaiset r.p:n eduskuntavaaliohjelma 2011*. <http://www.perussuomalaiset.fi/ohjelmat/getfile.php?file=1536>.

Remes, Liisa, 2003: *Yrittäjyyskasvatuksen kolme diskurssia*. Jyväskylän yliopisto.

Ruissalo, Pekka, 2011: *Kolmas kierros! Vallan diskurssit Aamulehden ja Helsingin Sanomien pääkirjoituksissa, kolumneissa ja kommenteissa presidentinvaalien toisella kierroksella keväällä 2006*. Tampereen yliopisto.

Saukkonen, Pasi: Magma-studie 1/2011, *Varför irriterar finlandssvenskarna?* Utgivare Finlands svenska tankesmedjan Magma.

Språklag 6.6.2003/423:

[http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030423?search\[type\]=pika&search\[pika\]=spr%C3%A5klag](http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030423?search[type]=pika&search[pika]=spr%C3%A5klag). Läst 14.6.2013.

Statistikcentralen, 2011: *Sannfinländarna valets stora vinnare, Samlingspartiet landets största parti i riksdagsvalet 2011*. http://www.stat.fi/til/evaa/2011/evaa_2011_2011-04-18_tie_001_sv.html. Läst 31.5.2013.

Suomalaisuuden Liitto, 2010: *Itämaasta itsenäisyyteen – suomalaisuuden ja ruotsalaisuuden vaikea suhde*. Porvoo: Bookwell Oy.

Svenska Folkpartiet: *För ett rikare Finland. Valprogram. Riksdagsvalet 2011*. http://www.sfp.fi/Site/Data/100/Files/SFP_valprogram.pdf.

SFP.fi: Verksamhet. <http://www.sfp.fi/sv/verksamhet/>. Läst 19.8.2013.

Svenska Finlands Folkting, 2011: *Svenska kvoter är inget privilegium*. <http://www.folktinget.fi/sve/press/#article-1264-7219-svenska-kvoter-ar-inget-privilegium>. Läst 14.6.2013

Svenska Finlands Folkting: *Svenskan i Finland*. <http://www.folktinget.fi/sve/svenskan/>. Läst 14.6.2013.

Tommila, Päiviö & Salokangas, Raimo, 1998: *Sanomia kaikille. Suomen lehdistön historia*. Oy Edita Ab, Helsinki.

Winther Jörgensen, Marianne & Phillips, Louise, 2000: *Diskursanalys som teori och metod*. Studentlitteratur, Lund.

Yleisradio 2011: *Sata vuotta eduskuntavaaleja. Svenska Folkpartiet i Finland, Ruotsalainen kansanpuolue*. <http://yle.fi/vintti/yle.fi/satavuottaeduskuntavaaleja/index.php?51>. Läst 11.6.2013.

Yle, publicerad 24.3.2011: *Ehdokkaiden enemmistö poistaisi pakkoruotsin*: http://yle.fi/uutiset/ehdokkaiden_enemmisto_poistaisi_pakkoruotsin/5331532. Läst 29.12.2013.

Åhrén, Oskar, 2008: *Nationalistiska och främlingsfientliga? - En diskursanalys av högerpopulistiska partier i Skandinavien*. <http://www.lunduniversity.lu.se/o.o.i.s?id=24965&postid=1315737>. Lund universitet. Läst 18.3.2013.

BILAGA: Sammanställning av tidningstexter och diskurser i materialet

	Nordiskt samarbete	Allmänbildande skola	Framtidsstrategi	Valtävling	Invandring	Nedsättande utan argumentering	Övriga
PS 1/11						H.L. Presentation	
PS 1/11						T.O. Presentation	
PS 1/11						J.T. Presentation	
PS 1/11							Gallup
PS 2/11					Ledare		
PS 2/11						S.E. Presentation	
PS 2/11			Artikel: Gamla partier har misslyckat				
PS 2/11				PS-ungdomar			
PS 3/11						I.R. Presentation	
PS 3/11						E.H. Presentation	
PS 3/11		Inbjudan till demonstration					
PS 3/11					E-R.P. Presentation		
PS 3/11			T.J. Presentation				
PS 4/11						O.I. Presentation	
PS 4/11		L.H. Presentation	L.H. Presentation				
PS 4/11				Genomgång av valprogram			
extra			Ledare	Ledare			Valtema: Yle

extra		Valtema	Valtema				
extra		Valtema	Valtema				
extra				PS- ungdomar presentatio n			
PS 5/11		V.V. åsikt	V.V. åsikt	V.V. åsikt			
PS 5/11		Valtema	Valtema				
PS 5/11		Valtema	Valtema				
PS 5/11			S.S. Presentation			H.H. Presentation	
PS 5/11						V.V. Presentation	
PS 5/11			Ledare	Ledare			
PS 5/11							Valtema: Yle
PS 5/11	Åsikt						
	Nordiskt samarbete	Allmänbildande skola	Framtidsstrategi	Valtävling	Invandring	Nedsättande utan motivering	Övriga
Med 5/10	Ledare	Ledare	Ledare				
Med 5/10		Ordföranden	Ordföranden				
Med 5/10		SvK artikel			SvK artikel		SvK artikel
Med 5/10	Artikel: Förbundsst aten Nord		Artikel: Förbundsstaten Nord				Artikel: Multikul tur
Med 5/10							Artikel: Att möjliggö ra idrott på svenska
Med 5/10		Artikel: Hela Finland behöver en	Artikel: Hela Finland behöver en	Artikel: Hela Finland			Artikel: H.F.b.e.f

		framtidstrategi för nationalsspråkens framtid	framtidstrategi för nationalsspråkens framtid	behöver en framtidstrategi för nationalsspråkens framtid			.
Med 5/10				Korta nyheter: Minst 4 mandat			
Med 5/10		Med dig i politiken	Med dig i politiken				
Med 5/10		Med dig i politiken	Med dig i politiken				
Med 5/10		Artikel: Lingvacity					
Med 1/11		Med dig i politiken					
Med 2/11		Artikel: Karlebyfråga					Artikel: Karlebyfråga
Med 2/11	Artikel: Grundlagen räcker inte till	Artikel: Grundlagen räcker inte till	Artikel: Grundlagen räcker inte till	Artikel: Grundlagen räcker inte till	Artikel: Grundlagen räcker inte till		Artikel: Grundlagen räcker inte till
Med 2/11		Artikel: Tvåspråkig familj					Artikel: Tvåspråkig familj
Med 2/11			Med dig i politiken	Med dig i politiken			
Med 2/11		Ledare	Ledare	Ledare			
Med 3/11				Viceordföranden			Viceordföranden
Med 3/11		Skrivtävling					Skrivtävling
Med 3/11							SvK presentation

Med 3/11			Ledare	Ledare			
Tot.	4	20	21	13	3	9	13